

**Skolotāju iespējamā
misija ir uzsākta!**

**Latvijas
Universitātes
jubilejas gads**

**Ar teleskopu
lūkojoties zvaigznēs**

**Gada dekāne
K. Strada-Rozenberga**

**Kora «Juventus»
piedzīvojumi
Austrālijā**

Viss mainās, un mēs maināmies tam līdzi

Latvijas Universitātes 90 gadu jubileja šogad sakrītusi ar nozīmīgām un visaptverošām pārmaiņām ne vien Latvijā, bet visā pasaulē. Masu mediji ik dienu ziņo par globālu ekonomisko krīzi, izmaiņām gan vietējā tirgū, gan pasaules tirgos u. tml. Būtiskas pārmaiņas piedzīvo arī augstākā izglītība. Tā vairs nav elitāra – lai konkurētu darba tirgū, aizvien plašākam iedzīvotāju lokam ir un būs jāmācās un jāstudē visu mūžu.

Globālo pārmaiņu kontekstā arvien aktuālāks kļūst jautājums ne tikai par atsevišķu indivīdu un atsevišķu valstu ekonomisko labklājību, bet ilgtspējīgu sabalansētu attīstību kopumā. Arī LU tagad un nākotnē svarīgāka nekā jebkad būs spēja mainīties, lai veiksmīgi strādātu un atsevišķu valstu ekonomiskās labklājības, bet ilgtspējīgu sabalansētu attīstību kopumā. Arī LU tagad un nākotnē svarīgāka nekā jebkad būs spēja mainīties, lai veiksmīgi strādātu un atsevišķu valstu ekonomiskās labklājības, bet ilgtspējīgu sabalansētu attīstību kopumā.

Esmu pārliecināts, ka Latvijas Universitāte šajās pārmaiņās kļūs vēl stiprāka, jo tai ir stabili pamati, uz ko balstīties, – zināšanas un pieredze. Pirms 90 gadiem līdz ar Latvijas valsts dibināšanu dzima arī likumsakarīga ideja par nacionālu augstāko izglītību un zinātņi. Jau tad mūsu tautas

gaišākie prāti skaidri saprata, ka *Scientia est potentia* (zināšanas ir spēks)! Ilgi lototās alkas pēc zināšanām un pašapliecināšanās lika pamatus Latvijas Universitātei – īsteni latviskai, pamatīgai un tradīcijām bagātai.

Gadu gaitā tā kļuvusi ne vien par studiju vietu, bet arī par Latvijas intelektuālās dzīves centru, par neatkarības, latviskās identitātes un kultūras simbolu. Arī tagad, gandrīz pēc gadsimta, Universitātes galvenā misija – būt Latvijā par klasiskā tipa augstāko mācību iestādi, kas balstās uz zinātņi un ir konkurētspējīga Eiropā, – nav būtiski mainījusies.

Gadu gaitā nav mainījusies arī LU pamatvērtības – izcilība, jaunrade un atvērtība –, apliecinot to aktualitāti un dzīvotspēju visos laikos un visās valstīs iekārtās. Sagaidot mūsu *Alma Mater* 90. jubilejas gadu, tās ierakstītas jaunajā Latvijas Universitātes stratēģijā nākamajiem desmit gadiem.

Izcilība ir viens no Universitātes veiksmīgas attīstības priekšnoteikumiem. Tas nav abstrakts jēdziens, tas ir reāls kvalitātes rādītājs, lai iezīmētu LU istenojamos uzdevumus nākamajiem gadiem un mūsu mērķim – būt starp 100 labākajām Eiropas universitātēm. Savukārt jaunrade ir dabas dota un ir neatņemama Universitātes saimes īpašība, motivācija aktīvi piedalīties un sadarboties ne vien studiju un pētniecības procesā, bet arī

sabiedrībai nozīmīgu jautājumu risināšanā. Ja to vēl papildina atvērtība pārmaiņām un spēja sevi pozicionēt globālajos procesos, nezaudējot savu valodas un kultūras identitāti, LU panākumi nākotnē ir likumsakarīgi!

Tomēr tas, kāda Universitāte izskatīsies 2019. gadā, ir atkarīgs ne tikai no mūsu visu aktivitātes, kritiskās domāšanas kapacitātes un lēmumu kvalitātes, bet arī no tā, kā prātīgās diskusijās iesaistīt plašāku sabiedrību un iegūt tās atbalstu, lai Universitāte kļūtu par pazīstamu Latvijas zīmolu Eiropā un pasaulē. Lai mums visiem veiksmīgs un labiem darbiem bagāts jubilejas gads!

Latvijas Universitātes rektors
prof. Mārcis Auziņš

Latvijas Universitātes izdevums
Iznāk kopš 25.09.1922.

Raiņa bulvāris 19–127
Rīga, LV-1586
Tālrunis: 67034329

E-pasts: info@lu.lv

<http://avize.lu.lv>

Izdevumu sagatavoja:
LU Preses centrs
LU Akadēmiskais apgāds

Reģistrācijas apliecība nr. 535

© Latvijas Universitāte, 2009

Pārpublicēšanas un citēšanas gadījumā
atsauce uz izdevumu obligāta

ISBN 978-9984-825-70-0

Atbildīgā par izdevumu:
Ilona Vilcāne

Korespondenti:
Kitija Balcare, Elīna Belova, Anna Platpīre, Anna Radzobe, Aija Rozenšteine

Tulkojums angļu valodā: Māra Anteniške

Maketētāja: Ieva Tiltiņa

Fotogrāfs: Toms Grīnbergs

Korektore: Ruta Puriņa

Atbalsts internetā: Andis Janovs

Saturs

Kitija Balcare

**Pildot skolotāja misiju:
vai zīmēt kaķi ir tas pats,
kas risināt formulas?** 3

Aija Rozenšteine

**Latvijas Universitāte 90 gados:
cilvēki, izglītība, zinātne un ikdiena** 7

Kitija Balcare

**100 Latvijas sievietes ar rezonansi
sabiedrībā** 10

Elīna Belova

Uzzināt par zvaigznēm tepat no Zemes 13

Elīna Belova

Būt par vadītāju Juridiskajā fakultātē 16

Anna Radzobe

Atklājumi Latvijas Universitātes Bibliotēkā 19

Anna Radzobe

**Mēs esam, lai palīdzētu tagadējiem un
topošajiem studentiem!** 22

Anna Platpīre

Koris «Juventus» Austrālijā 25

Svarīgākie notikumi Latvijas Universitātē 28

Studiju programmas Latvijas Universitātē 30

Pildot skolotāja misiju: vai zīmēt kaķi ir tas pats, kas risināt formulas?

Inga Pāvula, «Iespējamās misijas» mācību programmas vadītāja:
«Šie jaunieši ir nokļuvuši tur, kur viņiem bija jānokļūst»
(Foto: F64)

Kitija BALCARE

Ir pagājis pirmais semestris četriem jauniešiem, kam kabatā jau kādu laiku ir Latvijas Universitātes diploms. Šis pirmais semestris ir īpašs, jo ir uzsākta misija.

Programma jauniem skolotājiem – «Iespējamā misija». Matemātikas skolotāja Santa Prancāne, vēsturnieki Arnis Kleinbergs un Linda Bekere, kā arī bioloģijas skolotāja Inese Pelnēna, kas turpina maģistra studijas, ir četri entuziasma pilni cilvēki, kuri aptuveni pirms gada pieteicās programmai «Iespējamā misija», izgāja Vasaras akadēmijas kursu un jau tā paša gada 1. septembrī saņēma savus pirmos tulpju un gladiolu pušķus kā jaunie skolotāji.

Viņu misija ir ne tikai celt skolotāja prestižu, bet arī iemācīt bērniem risināt matemātikas uzdevumus tikpat saistoši, cik gleznot kaķi zīmēšanas stundā, pieradināt pie atbildības un palīdzēt apzināties un lietderīgi izmantot savas izvēles demokrātisko vērtību. To varēja secināt pēc sarunas kādā sestdienas rītā LU Psiholoģijas un pedagoģijas fakultātē, kur jaunieši tikās, lai papildinātu savas zināšanas un prasmes.

– Kādi ir jūsu pirmie iespaidi pēc pirmā semestra, skolotāja misiju pildot?

Inese Pelnēna: – Kopīgā lieta mums visiem bija tā, ka bijām ļoti optimistiski. Šis mūsu optimisms lielā mērā dažās lietās neattaisnojās.

Arnis Kleinbergs: – Varbūt tas skan par skarbu.

I.: – Vasaras akadēmijā mācības bija ļoti vispusīgas. Tani brīdī pēc piecu nedēļu intensīvas mācīšanās mēs jutāmies ļoti spēcīgi, ka mēs iesim un mēs darīsim.

Santa Prancāne: – Ņemot vērā mūsu pašu iepriekšējo izglītību, tomēr cerējām uz motivētajiem skolēniem. Domājām, ka ar visdažādākajām metodēm vienaldzīgos spēsim ieinteresēt un aizraut.

I.: – Kad vasarā analizējām reālās situācijas, piemēram, ka neviens neklausās skolotāja teiktajā, toreiz mums bija gatavi

vismaz pieci risinājumi vai metodes, kā ar to tikt galā. Taču dzīvē tas ir daudz grūtāk un sarežģītāk.

A.: – Teorija nekad pilnībā nesakrīt ar praksi. Teorija ir tāpēc, lai varētu tiekties pēc ideālā rezultāta. Šīs tas ir mainījies uztverē, bet tas nenozīmē, ka tagad ir kaut kādas mieles. Ir jāiziet tam visam cauri. Bieži daudz kas tiek darīts intuitīvi. Tagad jau ir arī savs priekšstats par to, kas notiek skolā. Katram no mums noteikti ir vairāk vai mazāk savs stils, līdz ar to kādam sanāk kaut kas viens, citam – otrs. Tas jau ir pats labākais, ja tev parādās sava virtuozitāte, nevis tu piecas minūtes pēc konflikta domā, kā pareizi jārikojas pēc teorijas nostādņēm. Tu iemācies reaģēt jau piecu vai desmit sekunžu laikā.

– Jūs runājat par skolu. Vai skola un skolēni ir sinonīmi šai aspektā?

S.: – Nezinu, kā citiem, bet vismaz man bija tā, ka priekšā sēž klase, kur vismaz puse no skolēniem pilnīgi nav motivēta. Tad tiešām ir grūti, jo tev jālien no ādas ārā, lai atrastu viņos kaut kādu motivāciju.

I.: – Man liekas, ka grūtākais ir tas, ka bērni daudz ko neņem neņem pretī. Iespējams, tāpēc, ka viņi tur mācās jau nezin kuru gadu. Es mācu, piemēram, piekto vai septīto klasi. Viņi šādā kolektīvā ir jau nezin kuru gadu ar savu pieredzi ar konkrētiem skolotājiem, kā arī ar savas klases specifiskajām attiecībām.

Ja atnāk skolotājs no malas, ļoti daudz laika tiek veltīts tam, lai bērni sāk klausīties. Nebūt nav tā, ka, atnākot jaunam skolotājam, viņi klausās, muti pavēruši. Viņi paši lielā mērā jau uzliek skolotājam zīmogu. Kaut kas vispirms jāpierāda, un tikai tad tu vari gaidīt no viņiem pašiem atdevi. Uzreiz nekas nenotiek. Tu nevis ej un dari, kā esi iedomājies, bet gan vispirms pierādi. Sākumā svarīgs ir sevī pierādījums.

A.: – Tas ir arī varbūt pat viens no interesantākajiem aspektiem. Tāpat kā citās dzīves jomās. Kad pirmo reizi aizej uz klasi, varbūt skolēni arī skatās, muti pavēruši, bet ne jau tāpēc, ka tu viņiem tai mirklī būtu autoritāte, bet gan tāpēc, ka tu esi jauniņais. Tad seko pārbaudes laiks – vismaz mēnesis, kas tev jāiztur. Tikai pēc tam, kad visāda veida pārbaudījumi un situācijas ir bijušas, kad visam ciklam ir iziets cauri, tad ir kaut kāds

Inese Pelnēna
(Foto: F64)

priekšstats gan skolēnam, gan pašam skolotājam par to, kad un kā būtu jāreaģē.

Piemēram, man ir devītā klase, kur ir normāli džeki. Bet viņi ņemas un pārbauda mani, jautājot konkrētus jautājumus vai gadskaitļus, un skatās, vai varu atbildēt. No otras puses, arī tā ir izglītības sistēmas daļa, jo tādā veidā arī pats skolēns kaut ko izzina. Kad skolēns saprot, ka pārbaudījis skolotāju, viņš zaudē par šo procesu interesi un ir gatavs pieņemt jauno skolotāju, kas stāv klases priekšā. Sāk izturēties normāli, atbildēt stundās, piedalīties.

– Vai skolēni zina, ka pie viņiem ir atnākuši skolotāji, kas vēlas veikt «Iespējamo misiju»?

A.: – Es domāju, ka skolēniem nemaz nav jāzina, kas tie tādi «Iespējamās misijas» skolotāji ir. Tas neko nemaina, tāpēc nav jāgaida kaut kas labs. Taču, ja tu spēj pierādīt, ka esi labs skolotājs, tas ir pats par sevi saprotams. Nevajag nevienam kaut ko stāstīt, bet jādara. Ir jāsāk no nulles. Ja viss izdodas, tad tas ir arī labākais, kas var notikt. Varbūt kolēģi un vecāki lai zina, bet bērniem tas nav vajadzīgs.

– Kāda ir kolēģu – citu skolotāju – attieksme pret šo savdabīgo eksperimentu? Novērotāja vai līdzdalībnieka pozīcija?

I.: – Šķiet, ka visā visumā tā ir pozitīva, lai gan skolotājiem, tāpat kā ikvienam no mums, ir atšķirīga attieksme pret dzīvi. Katrā gadījumā neesam sastapušies ar noraidošu attieksmi.

A.: – Nav dzirdēts, ka kāds kaut ko baumotu vai teiktu, ja nu vienīgi iekšēji kaut ko ir nodomājis. Visiem tu tāpat nekad nepatiksi. Tie, kas ir tuvākie un aktīvākie, vismaz manā skolā ir ļoti labvēlīgi noskaņoti.

I.: – Protams, skolotāji par šo programmu ir vairāk informēti nekā paši bērni. Ir daļa skolotāju, kas ļoti intensīvi visa semestra laikā apjautājas, kā mums iet ar konkrētām klasēm, vai mums patīk, kas sagādā raizes. Kolēģi rūpējas.

– Līdz asarām arī esat novesti vai nonākuši kādu apstākļu dēļ?

S.: – Pēc vienas stundas. Neatceros, kāpēc tieši, bet zinu, ka asaras acīs bija. Tas laikam bija kaut kāds septembris vai oktobris. Iemesls nebija nekas nopietns. Varētu būt, ka biju iecerējusi novadīt stundu pēc saviem nodomiem, pavadījusi visu vakaru, domājot ko un kā darīsim. Taču klase atnāca un viņiem tajā dienā nebija noskaņojuma kaut ko darīt.

I.: – Tas laikam ir grūtākais, ja esi veidojis un cerējis ar vislabākajiem nodomiem un ja tev ir svarīgi, vai bērni iemācīsies vai ne, bet viņi neņem pretī. Un ne jau tevis dēļ, bet tikai tāpēc,

Arnis Kleinbergs
(Foto: F64)

ka, piemēram, iepriekšējā stundā kaut kas ir noticis vai arī viņiem vienkārši neko negribas darīt.

Tās manas asaras toreiz bija pret manu audzināmo klasi novembra beigās. Laikam tas bija tā emocionāli sakāpis. Lai gan skolotājam jāietur distance pret bērniem. Ja tev tomēr ir audzināmā klase, tad gribot vai negribot tu esi viņiem pieķēries. Kaut kādā mērā tas ir vajadzīgs, lai tu par savējiem degtu. Ir tās emocijas. Kaut vai tad, ja tu sistemātiski kaut ko centies darīt, bet, ja nesanāk vienreiz, otrreiz, īpaši tās lietas, ko tu gribi dot viņiem emocionālā plāksnē, – tad man arī bija tā vienīgā reize ar asarām acīs.

Linda Beķere: – Esmu raudājusi, kad pārnāku mājās tik pārgurusi, ka, ieraugot nemazgātus traukus, uznāk raudiens par to, kāpēc man vēl arī trauki jāmazgā. Kad skolā jāzieda kaut kas liels un gribas, lai visi palīdz un nāk pretī, bet kāds tomēr atļaujas pateikt ko muļķīgu par to, kāpēc tas vispār jādara, tad ir bēdīgi. Par skolēniem vairāk ir prieks un raudājusi īsti neesmu, ja nu vienīgi dažreiz bijis liels nogurums.

– Stundu saraksts jums ir blīvs?

S.: – Grūti ir noteikt stundu skaitu. Viena lieta ir konkrētstunda, kas ir it kā tikai 21 stunda. Kas tas ir? 21 stunda pa četrdesmit minūtēm? Bet tu jau tai skolā esi visu laiku, visus tos starpbrīžus, vēl arī no rīta un vakarā, kā arī vēl visa gatavošanās. Tā kā tā 21 stunda var tikt reizināta vismaz ar trīs.

– Jūs katrs esat noteikta priekšmeta skolotājs. Kādas ir emocijas par savu specializāciju? Esat izvēlējušies pareizo virzienu?

S.: – Es nevaru iedomāties, ko citu, ja ne matemātiku, es varētu mācīt. Lai gan reizēm ar bērniem smejos, ka varētu mācīt zīmēšanu. Piemēram, atnāktu un teiktu, ka šodien mēs zīmēsim kaķi...

Kādu to kaķi redzi, tādu arī zīmē. Protams, ka arī vizuālajā mākslā ir noteikti kanoni un programma, kas jāzina, bet, no vienas puses, tas šķiet vienkāršāk.

– Lielāka viedokļu dažādība?

L.: – Matemātikā ir formula, un viss.

S.: – Nav jau arī tā. Tas ir vienkārši, ja ir formula, kurā tikai skaitļi jāieliek un jāizrēķina, bet svarīgi ir mācēt domāt un zināt, kā šo formulu lietot.

A.: – Tas nav rādītājs. Arī vēsturi varu mācīt, īpaši nesagatavojies. Vēsturē vienmēr būs ko stāstīt. Tas izklausās tikpat vienkārši kā skolotājam, kurš ierosina zīmēt kaķi. Ir svarīgi tas, vai skolotājs ir labs vai slikts, un tas, ar kādu atdevi viņš strādā. Ja zīmēšanas skolotājs, ienākot klasē, nevis vienkārši

Santa Prancāne
(Foto: F64)

pateiks: «Zīmējam kaķi!», bet modinās skolēnos tēlaino domāšanu, rosinās vizualizēt, ja skolotājs daudz ieguldīs skolēnos, bērni arī atvērsies. Mērķis būs panākts, ja būs attīstītas tās spējas, kuras citur varbūt netiktu atrastas.

Arī matemātikas skolotājam pašam vienmēr būs ko rēķināt uz tāfeles. Var arī pateikt, ka šodien sēdīet un rēķiniet pēc šīm formulām. Tas pats, ja kāds teiktu, ka jāzīmē kaķis. Tur nav nekā grūtāka. Tas pats, kas zīmēt kaķi...

S.: – Ja jāzīmē kaķis, tad pašam bērnam arī varbūt šķiet, ka tas ir vieglāk nekā rēķināt. Var jau kaut ko arī uzķēpāt.

I.: – Svarīgi ir tas, kā tu no tā bērna paprasi to kaķi uzzīmēt...

A.: – Matemātikā arī var kaut ko uzrakstīt un dabūt četrās balles.

L.: – Ja atgriezāties pie jautājuma par to, vai bijusi vēlme kaut ko citu darīt, tad jāsaka, ka esmu par to domājusi. Ja būtu uz pusi mazāk mācību stundu, vairāk laika paliktu tām lietām, ko es varētu dot bērniem ārpusstundu nodarbībās. Es mēģinu pacelt augšā skolēnu pašpārvaldes lietas. Ir tā, ka tur es gribētu ielikt vairāk enerģijas un darba, bet pēc stundām paliek tik vien, cik paliek tā laika. Tad šķiet, ka varētu gāzt kalnus un visus savus hobijus izvērst par pulciņiem.

– Skolā ierasti ir tradicionālie svētki, sākot ar Skolotāju dienu līdz par Pēdējam zvanam. Kā ir – vai jums ir kādas idejas, kā atdzīvināt skolas vidi šai virzienā?

L.: – Mana ideja ir tā, ka mēģinu rosināt skolēnus, lai viņi paši domā, ko vēl viņi gribētu īstenot. Tad rodas tematiskās nedēļas, piemēram, Ziemassvētkos mums bija Rūķu nedēļa.

– Vai skolēni arī to vēlas?

L.: – Tieši tas arī jāsaprot, ka ne jau es tagad gribu, ka mums būs tādas un tādas tematiskās nedēļas. Man jārosina bērni saprast, ka viņi to var darīt. Izdomājiet, un es jums palīdzēšu to darīt zināmu administrācijai, kas tālāk ļaus īstenot konkrēto ideju. Man bērniem jādod iespēja saprast, ka viņi to drīkst darīt.

S.: – Arī mums gada sākumā bija tā, ka nevarēja saprast, vai braukt ekskursijā vai iet pārgājienā. Vieni grib ekskursijā, bet visi nepietiekamu līdzekļu dēļ nevar aizbraukt. Tad tika izlemts iet pārgājienā. Saku, ka šajā apvidū neesmu dzīvojuši un neko nepārzinu. Saku skolēniem, lai izdomā, un ejam kaut vai rīt. Bet paši viņi nevar izdomāt...

I.: – Tas ir atkarīgs no tā, cik bērni ir gatavi un cik viņi raduši pie šādām demokrātiskām metodēm. To var ļoti labi redzēt paralēlajās klasēs. Piemēram, viena klase ir tā, kas vienmēr visu grib darīt. Kaut vai mums bija projekts – Saules

Linda Beķere
(Foto: F64)

sistēma. Tad ir jautājums – kā to īstenot? Vieni ir dedzīgi un spriež, vai no baloniem vai plastilīna, vieni taisīs no auduma, citi no stieplēm. Jau nākamajā dienā viss atnests un bija savas idejas.

Paralēli ir cita klase, kas pirms tam sākumskolā nav radusi darīt radošas lietas, vai arī viņi nav uz to rosināti, tāpēc viņiem nav arī ideju. Mūsu mērķis ir daudz strādāt un attīstīt tieši radošās prasmes.

Viņiem arī trūkst realitātes izjūtas kaut vai par to, kas mums ir vajadzīgs, lai brauktu trīs dienu ekskursijā uz Igauniju. Jā, bērniem jādod demokrātija, bet jautājums ir tas, cik viņi uz to lielo demokrātiju ir gatavi? Viņi nemāk tai demokrātijā dzīvot.

L.: – Ir jānovērtē katra klase un skolēns, cik tālu viņi ir domāšanā. Tad attiecīgi jāpieslēdzas un jābīda viņi uz priekšu. Mums nekas nav jāizdomā, izņemot to, kā viņiem likt domāt...

S.: – Es mēdzu teikt, ka, piemēram, manis pēc matemātikā jūs formulu varat nezināt. To, ko mēs šeit mācāmies, ir domāt, mācīties un strādāt, nevis matemātiku. Tad arī šīs trīs lietas mēs mēģinām bīdīt visur gan stundās, gan audzināšanā.

– Kā jūs raksturotu skolēnu savstarpējās attiecības?

I.: – Ir šausmīgi sarežģīti. Ir dažādas klases. Ir cilvēki, uz kuriem tu vienmēr vari pajauties, jo viņi domās un gribēs darīt. Viņi ir atbalsts. Ir arī citas klases, kur nav attieksmju diferenciacijas. Viņi visi ir tādi vidēji, ar attieksmi, ka darīt it kā varētu, bet pašiem nav skaidrs, ko un kā darīt. Dažās klasēs nav cilvēku, kas varētu radīt idejas.

Protams, arī sociālās attiecības klasē ir ļoti sarežģītas. To labi redz tie, kas strādā ar audzināmajām klasēm. Lai cik labi skolotāji mēs būtu, nevaram galīgi ietekmēt attiecības klasē. Ja ir kāds izstumtais bērns, lai kā mēs censtos, tā pagātne ir tik ļoti ilgusi, ka tas nav maināms vienā dienā.

S.: – Pret klases audzinātāju klase izliekas labāka, nekā ir, vai uzvedas citādi. Varbūt kādu neapceļ tik ļoti vai slēpj konfliktus iekšienē.

I.: – Protams, ka sociālās lietas ir ļoti svarīgas. Ir jāpiedabū skolēni klausīties. Ja viņam priekšā sēž kāds, kurš visu laiku otru bakst, blakus arī tāds pats, vai arī priekšā sēž kāds, kas visu laiku runā ar skolotāju, tad pārējos tas ļoti kaitina. Visas šīs lietas nemaz nepielaiž skolēnus pie paša mācību procesa. Tas, kā viņi jūtas, ietekmē to, cik viņi ir spējīgi koncentrēties.

L.: – Man sarežģīta ir sestā klase. Skolas specifika nosaka to, ka tur ir latvieši, lietuvieši, krievi. Tur ir dažādi sociālie slāņi. Tur ir otrgadnieki. Tur ir arī ļoti gudri bērni. Tas raibums ir nenormāls, un attiecības veidojas tik šausmīgi sarežģīti. Attiecību kārtošana tur kļūst par primāro. Man šķiet, ka vēl nav izdevies

novadīt stundu, kur būtu tikai mācīšanās, kur paralēli nebūtu attiecību kārtošana starp skolēniem.

L.: – Ja esi perfekti izplānojis stundu un tev priekšā sēž *engēļi*, kuri vēl paši piedomās, ko un kā darīt, tad sanāks ideāli. Ja ir kāda pretestība kaut vai pret to, kā skolotājs skolēnus sadala grupās, tad saku – sadalieties paši, bet tad ir jautājums par to, kā to darīt? Daļa sadalīsies, bet daļa paliks sēžot. Cik gatavi viņi ir mācīties, ja visu laiku notiek savstarpējo attiecību kārtošana?

Mēs turpinām būt neatlaidīgi un iedvesmot gan sevi, gan skolēnus. Mums ir konkrēti mērķi, uz ko mēs ejam. Līdz ar to mēs esam neatlaidīgi šai procesā. Mums ir svarīgi bērni un tas, ko mēs viņiem iemācām. Skola ir sarežģīta vide.

L.: – Pamazām, pamazām tos *augļus* jau var sajūst. Varbūt ne pašus *augļus*, bet *smaržu* gan...

SKATPUNKTS

Inga Pāvula, «Iespējamās misijas» mācību programmas vadītāja:

– Šos jauniešus viņu pirmā semestra laikā skolās esmu redzējusi ļoti bieži. Es dodos pie viņiem uz skolu, lai vērotu stundas. Tā kā esmu mācību programmas vadītāja, es ne tikai domāju par to, kādam jābūt mācību saturam, bet ir būtiski skatīties, kā tas notiek praksē, kur rodas problēmas, kur nepieciešams atbalsts.

Šie jaunieši ir nokļuvuši tur, kur viņiem bija jānokļūst. Mūsu programmas uzdevums ir nodrošināt, lai cilvēks, kas strādā skolā, ļoti īsā laika posmā var apgūt ļoti daudz prasmes. Domāju, ka lielākā daļa no šiem jauniešiem jau tagad apguvuši tās prasmes, kas, iespējams, līdz šim viņiem dzīvē nebija vajadzīgas. Viņi ir saskārušies ar tādiem izaicinājumiem, kādi citās situācijās četru mēnešu laikā diezin vai būtu bijuši.

Lielākā daļa no viņiem nāca uz šo programmu ar domu kaut ko paveikt un izdarīt skolā un izglītībā. Mūsu kopējais secinājums – pirmais pusgads paiet, lai saprastu skolu no iekšpusēs, saprastu, kā tā darbojas, lai iedzīvotos, lai atrastu kopīgu valodu ar kolēģiem un skolēniem.

Mēs uzskatām, ka vispirms jāsaprot tā vide, kurā tu esi, lai tu tai varētu likt klāt kaut kādu pievienoto vērtību. Mēs šobrīd esam ceļa sākumā, kad jau jāsāk likt šī vērtība. Kopīgus mērķus, kas katram būtu jāsasniedz, mēs neesam izvīrējuši. Katram jāizvirza mērķi tās skolas vidē, kur atrodas.

Ja salīdzina ar laiku, kad beidzās Vasaras akadēmija, viņi visi bija ļoti enerģiski. Jaunieši ļoti spārnoti septembrī devās uz skolu. Mēs uzskatām, ka skolotājam jābūt iedvesmotam arī tad, kad ir grūti. Kad ir ļoti daudz problēmu, jāmēģina saglabāt un uzturēt tas pozitīvais, kas ir mūsos.

Visas skolas ir atzinušas, ka «Iespējamās misijas» skolotāji ir ļoti atvērti, pozitīvi un gatavi mācīties. Ja to saka kolēģi pēc četriem mēnešiem skolā, tas nozīmē, ka šie ir pareizie cilvēki mūsu programmā. Ar atvērtību un pozitīvismu daudz ko var izdarīt.

Es domāju, ka tieši tāpēc viņus mīl arī bērni, ka tieši tāpēc viņi kopā ar kolēģiem var ļoti daudz ko izdarīt. Mani priecē arī tas, ka jaunieši šajā laikā skolā sastapušies ar ļoti daudziem radošiem, interesantiem skolotājiem, ar kuriem kopā var darīt lielas lietas.

Tas faktiski ir arī viens no mūsu programmas mērķiem – celt skolotāja prestižu un parādīt, ka skolās ir daudz radošu skolotāju līderu, kuriem varbūt vienīgi ir nepieciešams kāds atbalsts, lai būtu aizrautība. Mums visiem ir diezgan viegli iekrist rutīnā,

tāpēc ir vajadzīgas situācijas vai cilvēki, kas no tās spēj izraut laukā.

Pirmo pusgadu visi jaunieši veidoja skolotāju portfolio, kur ietilpa arī eseja «Mana pirmā skolotāja darba pieredze». No esejām var secināt, ka viņi daudz ko iemācījušies, bet vēl ļoti daudz kas jāmācās. Arī mazie sasniegumi un mazie prieki, kas skolā bijuši, uztur garu un sajūtu, ka daudz ko varēs izdarīt.

Skolas redz, ka programma, kas ir arī reizē atbalsta sistēma jaunam skolotājam, ir viens no nosacījumiem, kāpēc jaunais skolotājs paliek pozitīvs un nebēg no skolas. Faktiski jebkuram jaunam skolotājam jābūt pietiekami stiprai atbalsta sistēmai, lai viņš paliktu skolā un nekapitulētu. Lai tas nenotiktu ne pie pirmajām, ne pie trešajām, ne arī pie septītajām problēmām. Visi jaunie skolotāji ir ļoti laba atbalsta sistēma cits citam. Tas ir ļoti pozitīvi, ja ir šī profesionālā domu apmaiņa.

Jāpiebilst, ka šodien skolā nav pieņemts pašam skolotājam runāt par savām problēmām. Tiek risinātas tās problēmas, kuras skar bērnus. Ir ļoti grūti būt jaunam cilvēkam skolā, ja neviens no pieredzējušiem skolotājiem godīgi nepasaka, ka arī viņam ar to septīto vai devīto klasi šodien bija smaga stunda.

Ja pārējie kolēģi nav gatavi godīgi runāt par savām problēmām, jaunam skolotājam var sākt šķist, ka viņam vienīgajam kaut kas nepadodas. Domāju, ka arī skolām tā ir jauna pieredze, ka ir cilvēks, kurš atklāti spēj pateikt, ka ir problēmas.

Jauniešiem daudz mazāk šobrīd ir to rozā brīļļu, kas bija sākumā, bet tas ir objektīvi. Uz skolu jāatnāk skolotājam, kurš tic, ka bērni var, ka katrs bērns var. Jo vairāk mēs viņiem ticam, jo vairāk viņi var izdarīt. Ja uz skolu atnāk jauns skolotājs, kurš domā, ka daži skolēni var un lielākā daļa nevar, tad tā lielākā daļa tiešām nevarēs.

Entuziasms joprojām ir, tikai tas ir transformējies. Jau atlasēs procesā esam meklējuši cilvēkus, kuri ir noturīgi pret stresu, empātiski, ar augstām komunikācijas prasmēm, problēmu risinātājus ar pozitīvu domāšanu un pozitīvu attieksmi pret dzīvi. Atlasēs procesā ir atrasti cilvēki, kuriem šīs kompetences ir. Līdz ar to ir dabiski, ka viņu entuziasms saglabājas, jo tā ir viņu personības daļa. Mēs uzskatām, ka skolā ir jāstrādā tiem cilvēkiem, kas ir sagatavoti un kas var būt labi skolotāji.

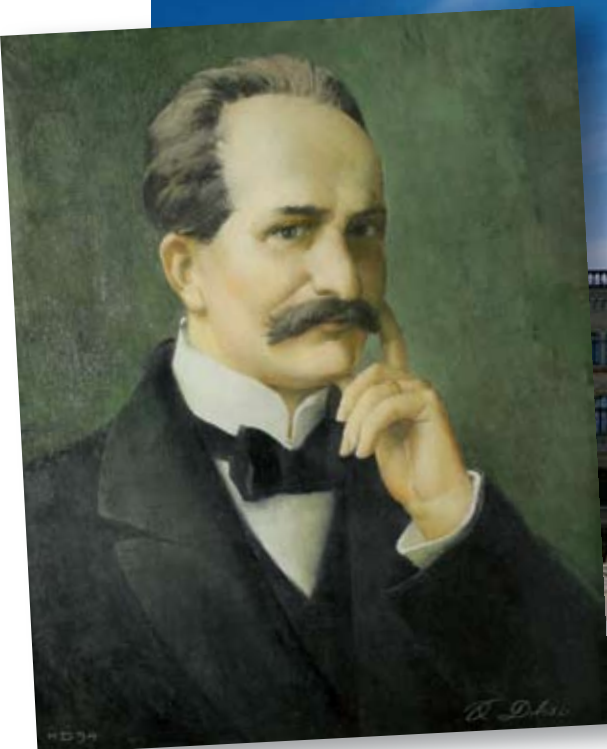
Nākamā pieteikšanās programmai «Iespējamā misija» notiek no 09.02.2009. līdz 06.04.2009., bet sīkāku informāciju par pieteikšanās nosacījumiem, jauno skolotāju gaitām un kontaktinformāciju var izlasīt programmas mājaslapā www.iespejamamisisija.lv !

Fulfilling the teacher's mission – is drawing a cat the same as doing sums?

For four young people, the former or present students of the University of Latvia, the first semester has ended in their jobs as schoolteachers. This semester has been special because the implementation of the programme *Mission Possible* was begun at Latvia's schools. Mathematics teacher Santa Prancāne, young historians Arnis Kleinbergs and Linda Beķere, and biology teacher Inese Pelnēna are four enthusiastic people who joined the programme *Mission Possible* a year ago; after the course at the Summer Academy, they began teaching at school the same autumn. Their mission is to improve the public image of teachers, as well as to accustom students to their responsibilities, democratic style of work, and creative and fulfilling use of their skills and abilities. In the interview, the young teachers tell about their difficulties in the first semester and the real work at school and their attempts to solve the relationship problems between the members of the class. However, Head of the *Mission Possible*, Inga Pāvula, asserts that the young teachers are well-prepared to do their job and have a potential to become great teachers.

Latvijas Universitāte 90 gadus: cilvēki, izglītība, zinātne un ikdiena

Likās, ka tikai Latvijas Universitāti atklājot, ir pilnvērtīgi pasludināta arī Latvijas valsts.
Mariss Vētra. Rīga toreiz ... (1955)

Pauls Valdens (1863–1957),
Latvijas Augstskolas rektors 1919. gadā
(Gleznojums: Kārlis Dobrājs)

Aija ROZENŠTEINE,
LU SZF Ārējo sakaru koordinatore

Latvijas Universitātes vēsture ritējusi kopsolī ar Latvijas Republikas attīstību un izaugsmi. 1919. gada 28. septembrī dibinātās Latvijas Augstskolas (kopš 1923. gada – Latvijas Universitātes) galvenais mērķis ir nodrošināt augstākās izglītības ieguvu un zinātnes attīstību jaundibinātajā Latvijas valstī. Jaunā augstskola bija ļoti būtiska sava laika darba kārtības sastāvdaļa. Tās uzdevums bija ne tikai nodrošināt kvalitatīvu izglītību un zinātnisko darbību, bet arī to veikt latviešu valodā, tādējādi radot priekšnoteikumus tālākai nacionālā intelekta, kultūras un zinātnes izaugsmei.

Savas pastāvēšanas 90 gadus Latvijas Universitāte (LU) ir piedzīvojuši gan gaišus uzplaukuma gadus, gan daudzus traģiskus notikumus, gan guvusi dziļu cieņu un atzinību, gan arī izmisīgā cīņā aizstāvējusi savas tiesības uz esību un iedzīvotāju tiesības uz intelektuālo attīstību. Latvijas Universitātes vēsture ir stāsts par spilgtiem notikumiem un izcilām personībām, kā arī par ikdienišķu rūtinu darbu. Tā varoņi – mācītspēki, studenti, zinātnieki, itin visi Universitātes darbinieki, kuri devuši savu ar-tavu šīs Latvijā tik nozīmīgās augstskolas darbībā.

2009. gada rudenī LU atskatīsies uz savas pastāvēšanas 90 gadiem, tādēļ gan pērnais, gan šis gads ir tās pagātnes vē-tītšanas laiks, lai izzinātu un saprastu paveikto un arī nepada-rīto, veiksmes un neveiksmes, vēstures baltās un tumšās lapas, kā arī veidotu to darbu sarakstu, kas jāpaveic nākamajā des-mitgadē, lai ar gandarījumu varētu atzīmēt 100. gadadienu. Šodien savā misijā LU ir definējusi, ka tās «sekmīga darbība ir garantēta Latvijas attīstībai. LU apvieno daudzveidīgu pētniecī-bu, studijas un inovatīvo darbību, lai sniegtu starptautiski atzītu augstāko izglītību, attīstītu zinātni, koptu latviešu valodu un kultūru, stiprinātu dažādu kultūru sakaru tradīcijas». Tomēr jā-atzīst, ka šis vēstījums Latvijas sabiedrībā pagaidām nav pilnī-bā uztverts ne saturiski, ne emocionāli. Pēdējo gadu studentu un mācītspēku pētījumi liecina, ka LU tēls ir samērā neskaidrs, nekonkrēts, lielas sabiedrības priekšstatos LU ir tikai viena no Latvijas augstskolām, nevis vadošā, senākā, tradīcijām un sa-sniegumiem zinātnē bagātākā. Spilgts vēstures stāsts ir viens no veidiem, kā nostiprināt institūcijas tēlu gan tās iekšienē, gan attiecībā ar sabiedrību. LU tēla veidošana ir būtiska pašiden-titātes daļa, un tā nozīme valsts ekonomiskās krīzes situācijā ir īpaši svarīga. Šajā tēlā tiktu integrēti šodienas sasniegumi un vēstures tradīcija un sakņojums.

2008. gada vidū LU Sociālo zinātņu fakultātes Komunikā-cijas zinātnes maģistra studiju programmas studenti, doktoranti un mācītspēki uzsāka projekta «Latvijas Universitāte 90 gadus: cilvēki, izglītība, zinātne un ikdiena» īstenošanu. Tā uzdevums, no vienas puses, ir ļoti vienkāršs – veidot LU vēsturi, kas ir ba-gāta ar labi zināmiem faktiem, norisēm un personībām un kas ir jau plaši atspoguļota publikācijās. No otras puses, tas nav tik vienkāršs, jo šim stāstam nav jāiegulst akadēmiskās literatūras plauktos (kas diemžēl plašā sabiedrībā nav populāra), – tam ir jābūt pietiekami pievilcīgam un interesantam, lai piesaistī-tu daudzus ļo daudzus interesentus, vispirmām kārtām jau LU

Latvijas Universitātes atklāšana 1919. gadā
(Foto: Latvijas Valsts vēstures arhīva fondi)

studentus, veidojot viņos piederības izjūtu savai augstskolai un lepnumu par tās vēsturi.

LU 90. dzimšanas dienā ir plānots piedāvāt jauna tipa vēstures stāstu, kurā likts uzsvars uz cilvēkstāstiem, cilvēka un augstskolas attiecībām. Projekta pirmā posma galvenais uzdevums ir interaktīva LU vēstures stāsta veidošana, proti, LU vēstures mājaslapas radīšana, kuras forums ļautu ikvienam LU absolventam, draugam un (vai) ienaidniekam piedalīties LU vēstures rakstīšanā. Mājaslapā paredzēts iekļaut hronoloģisko lineāri veidoto LU vēstures stāstu, kuru kārtu pa desmitgadēm.

Mājaslapā piedāvās plašu LU vēstures avotu klāstu, kuru oriģināli glabājas Latvijas Valsts vēstures arhīvā, Latvijas Valsts arhīvā, Latvijas Valsts kinofotofonodokumentu arhīvā, Latvijas Nacionālajā bibliotēkā, LU Vēstures muzejā, daudzās privātkolekcijās u. c. krātuvēs. Interesantāko pagātnes liecību vidū ir studentu iesniegumi (piemēram, kareivju iesniegumi Latvijas Augstskolas rektoram ar lūgumu atbrīvot viņus no studiju maksas 20. gs. 20. gadu sākumā), dažādu sēžu protokoli un lēmumi, lekciju konspekti, nodarbību saraksti un studiju kalendāri, pasākumu plāni, studentu organizāciju statūti un citi dokumenti, politpārvaldes ziņojumi u. c.

Svarīga vieta mājaslapā ierādīta biogrāfiju enciklopēdijai. Tajā būs vieta gan to cilvēku biogrāfijām, kuri ir sabiedrībā pazīstami un atzītas autoritātes zinātnē un augstskolu pedagogijā, gan arī ikviena LU absolventa un studenta biogrāfijai, ja viņi vēlēšies tās ievietot LU vēstures mājaslapā. Enciklopēdiju papildinās dzīvesstāsti, kurus LU absolventi, studenti, mācībspēki, kā arī citi varēs iekļaut šajā mājaslapā. Daļa no tiem plānota audio vai video formātā.

Būtiskas un interesantas pagātnes liecības ir fotogrāfijas. LU vēstures mājaslapa piedāvās plašu fotogrāfiju galeriju. Turklāt arī to ikvienam būs iespējams bagātināt ar savām fotogrāfijām. Domājams, ka daudzgu ģimeņu fotoalbumu lappusēs ir rodami dažādu paudžu stāsti par studijām LU. Fotoliecības ir īpaši vērtīgas, lai atdzīvinātu pagātnes ikdienas ritmu, dzīves mirkļus, arī cilvēku smaidus, pozitīvās un negatīvās emocijas.

Projekta «Latvijas Universitāte 90 gadus: cilvēki, izglītība, zinātne un ikdienas» būtība atklājas ne tikai veidotajā gala-produktā, bet arī darba procesā, kurā nozīmīga loma ir tajā iesaistītajiem studentiem, īpaši grupu vadītājiem, kuri blakus pētniecībai gūst arī nopietnu organizatoriskā darba pieredzi.

**Maģistrante Klinta Ločmele,
«Senās vēstures» (1919–1940)
darba grupas vadītāja:**

– Mūsu darba grupa pēta Latvijas Universitātes pirmos 20 darbības gadus. Būtiska pētījuma bāze ir Latvijas Valsts vēstures arhīva dokumenti. Tos skatot, vienmēr ir atklājēja prieks, jo pirms tam nevar paredzēt, kādu informāciju un vizuālos materiālus tie ietvers. Ieraksti šo lietu izmantošanas lapās liecina, ka dažkārt mēs – grupas dalībnieki – esam vieni no pirmajiem vai pat vienīgie, kas līdz šim tos aplūkojuši.

Parasti vārdi «Universitātes vēsture» cilvēkiem asociējas ar atsevišķiem nozīmīgiem gadskaitļiem vai populārākām personām, taču šis pētījums ļauj uzināt vairāk par Universitātes ikdienu un aizkulišu dzīvi. Piemēram, par tālaika studijām, diplomdarba aizstāvēšanas procesu, zinātniskajiem sasniegumiem, studentu aktivitātēm, piemēram, studentu Eiropas ekskursijām.

Arhīvā glabātie dokumenti liecina arī par pārvarētajām grūtībām, piemēram, sākotnēji Ķīmijas fakultātē laboratoriju aprīkojuma trūkuma dēļ studijas nācās organizēt vairākās maiņās.

Interesanti fakti atklājas Universitātes vadības sarakstē ar citām personām. Piemēram, studentu kora dalībniekiem pašiem bija jāmaksā par virsstundām Universitātes galvenās ēkas apkalpojošajam personālam, kura darba laiks beidzās deviņos vakarā, bet kora mēģinājumi notika ilgāk.

Jāsecina arī, ka laiki mainās, bet studenta ieradumi paliek. Arī pagājušā gadsimta 20. un 30. gados fakultāšu vadība saņēma ļoti daudz studentu iesniegumus, piemēram, ar lūgumu pagarināt sesiju.

**Maģistrants Didzis Bērziņš,
«Grūto gadu» (1940–1950)
darba grupas vadītājs:**

– Mūsu pēdējais laika posms saistīts ar trim varu maiņām, tādēļ ir visnotaļ interesanti vērot, kā šis izmaiņas atspoguļojas LU ikdienā un kā uz šī fona izskatās cilvēka ikdienas ritējums.

**Maģistrante Laura Ardava,
«Pārmaiņu sākuma»
(1970–1980) darba grupas
vadītāja:**

– Latvijas Universitātes 20. gs. 70.–80. gadu vēstures izpētē pagaidām lielākoties esam koncentrējušies uz atklātuma un pārbūves politikas un Latvijas Trešās atmodas vēsmām, kas būtiski ietekmēja arī Universitātes darbību.

Jubilejas projekta ietvaros ļoti nozīmīga ir mūsu veiksmīgā sadarbība ar Latvijas Universitātes rektoru no 1987. līdz 2000. gadam profesoru Juri Zaķi, kurš sniedza vispusīgu, ļoti būtisku un interesantu informāciju, aptverot laika posmu, kad pats vēl bija students, vēlākos darba gadus un, protams, notikumiem un pārvērtībām bagāto rektora amatā pavadīto laiku.

70.–80. gadu posmā aprit Universitātes 60. un 70. gadskārtā, tāpēc tiks pēģinātas Universitātes jubilejai veltītās preses publikācijas, arhīva materiāli, fotomateriāli un aplūkoti iepriekšējo jubileju izdevumi.

Nepieciešamo materiālu krātuvju apgūšanai veltīts pamatīgs darbs, un, jāteic, ka 70.–80. gadu posma izpētei nozīmīgākais ir Latvijas Valsts arhīva 1340. fonds, Latvijas Universitātes Vēstures muzeja krājums, kā arī Universitātes darbinieku un studentu personīgie arhīvi, tostarp prof. Jura Zaķa personīgais arhīvs.

Patlaban aktīvi tiek apkopoti Latvijā nozīmīgu un pazīstamu Latvijas Universitātes 70.–80. gadu absolventu atmiņu stāsti par studiju procesu, spēju rast līdzsvaru starp individuālo izpausmju brīvību un pastāvošā politiskā režīma noteikto studiju saturu, kā arī izglītības neatņemamo devumu personības attīstībai un profesionālajai izaugsmei kopumā.

**Maģistrante Inese Salmiņa,
«Jaunāko laiku» (1990–2009)
darba grupas vadītāja:**

– Viena no projektā iesaistītajām studentu grupām savu uzmanību vērš uz tā saucamajiem jaunākajiem laikiem, kas ietver laika posmu no 20. gs. pēdējās desmitgades līdz mūsdienām, sniedzot ieskatu 21. gs. pirmajā desmitgadē – posmā, kad Latvijas Universitātes attīstības ceļš cieši savijās ar neatkarību atguvušās Latvijas Republikas attīstības gaitu.

Šis periods Universitātes dzīvē nesis ievērojamas pārmaiņas – sākotnēji 1990. gada 19. martā Universitāte atgūst tās vēsturisko nosaukumu, nekavējoties tiek veicināta sadarbība ar ārvalstu augstskolām un notiek pirmā starptautisko studentu apmaiņa. Aktīvi iesaistoties mecenātiem, tiek nodrošinātas pirmās studentu atbalsta stipendijas, kas, laikam ejot, ļauj izveidot lielāko un respektablāko mecenātisma organizāciju Latvijā – Latvijas Universitātes Fondu (dib. 2004. gadā).

Šajā periodā tiek izdotas studentu avīzes, nepārtraukti labiekārtota un modernizēta studiju vide. Nenoliedzami, ievērojamas pārmaiņas notiek Universitātes piedāvāto studiju programmu daudzveidībā, saglabājot studiju iespējas Latvijas Universitātē, kas ir viena no prestižākajām Latvijas augstskolām.

Ar jaunu spēku 1989./1990. gadā atdzimst studentu un studenšu korporāciju darbība. Vairs neslēpjot savas sanāksšanas iemeslus, tiek atjaunotas regulāras tikšanās un tradīcijas, ievēlēts prezidijs, no jauna iekārtoti korporāciju dzīvokļi, veidotas korporāciju bibliotēkas un aktīvi pilnveidota studentu kultūras dzīve u. c.

Veicinot akadēmiskās vides izaugsmi un pilnveidošanos, laikā no 1990. līdz 2009. gadam Universitātē notikušas 12 konferences, kurās dalībnieku referātu kopskaits dažādās sekcijās pieaudzis no apmēram 400 līdz 1200 referātiem, turklāt tās veicinājušas studentu iesaistīšanos pētniecībā; realizēti atsevišķi oriģināļprojekti.

Kad 2008. gada nogalē studentu grupa viesojās pie LU rektora Mārča Auziņa, lai pastāstītu par projekta norisi, rektors neslēpa savu interesi par studentu paveikto: «Kad mēs apzināmies savu vēsturi un redzam to šādā veidā, domāju, ka rodas lepnums par augstskolu, kurā mēs strādājam vai mācāmies, veidojas sapratne, ka ir tradīcijas, uz kurām balstīties.»

Diemžēl budžeta samazinājumi arī LU vēstures projekta nākotni dara neskaidru un rada bažas par iespējam plānoto paveikt laikus. Domājams, ka LU vēstures mājaslapa savu darbu uzsāks pavasarī.

Projekta noslēguma posmā, atzīmējot LU 90. dzimšanas dienu, ir plānots izdod ilustratīvu LU vēstures grāmatu. SZF Multimediju studijā ir uzsākts arī darbs pie filmas veidošanas. Tajā būs stāstīts par LU vēsturi. Ceram to skatīt rudenī!

The University of Latvia in 90 years: people, education, science, and daily life

It seemed that the proclamation of the Latvian state was of full value only when the University of Latvia was established.

Mariss Vētra, *Rīga at My Time...* (1955)

The history of the University of Latvia has always been intertwined with the development of the Republic of Latvia. The Latvia Higher School (since 1928 – the University of Latvia) was established on September 28, 1919, with the aim to provide higher education and development of science in the newly proclaimed Republic of Latvia. This is the anniversary year: in autumn, the University of Latvia will celebrate its 90th birthday. Already in the middle of 2008, the students of Communication Studies Master's and PhD degree of the Faculty of Social Sciences, as well as their tutors, have begun working with the project «The University of Latvia in 90 years: people, education, science, and daily life.» The aim of the project is to construct a new type of historical story about the University of Latvia, concentrating on people stories about their relationships with the University, and to present them at the University's 90th birthday. The objective at the first stage of the project is to create an interactive story – a homepage – of the University's history. At the last stage of the project, an illustrated book on UL history is planned to be published. In addition, the Multimedia Studio of the Faculty of Social Sciences has begun shooting a film on the University's history and its interaction with the present.

100 LATVIJAS SIEVIETES ar rezonansi sabiedrībā

Kitija BALCARE

100 radoši portreti 100 pretrunīgi vērtētām Latvijas sievietēm piecos simtos lappušu ir vērtējams kā akadēmisks un patriotisks darbs. Enciklopēdija «100 Latvijas sievietes kultūrā un politikā» dienasgaismu ieraudzīja decembra vidū. Tās sastādītāja un zinātniskā redaktore ir LU Filoloģijas un mākslas zinātņu fakultātes dekāne profesore Ausma Cimdiņa. Par to, kā tapa šī «izcilības arheoloģija», profesores vārdiem sakot, kādā veidā subjektīvā atlase kļūst par sava laika nospiedumu un kāpēc izcila būtne kultūras jomā valstij svarīgos likteņbrīžos ir nozīmīga arī politiskā ziņā, šai sarunā stāsta projekta vadītāja Ausma Cimdiņa.

– Kāpēc šis projekts tapa tieši šajā laikā? Likumsakarīgi?

– Tas varēja notikt, pateicoties Valsts pētījumu programmai «Letonika», jo finanšu cilvēkresursu ietilpības ziņā tik apjomīgs darbs nebūtu iespējams bez atbalsta.

Doma par to, ka Latvijai šāda enciklopēdija būtu vajadzīga, man radās vairāk nekā desmit gadus atpakaļ, kad viesojos Oslo Universitātes Dzimumu pētniecības centrā. Es nejauši ieraudzīju enciklopēdiju «400 izcilas pasaules sievietes». Protams, uzreiz sāku meklēt, vai tajā ir arī latvietes.

400 pasaules sieviešu enciklopēdija mani iedvesmoja un arī pārsteidza ar to, cik šāda veida izdevumi var būt pretrunīgi vai pat neadekvāti. Enciklopēdijā atradu piecu Latvijas sieviešu vārdus, no kurām pa īstam zināju tikai vienu – dramaturģi un rakstnieci Mariju Pēkšenu.

– Un pārējās?

– Biruta Skujeniece, Paula Gaidule, Zelma Cēsniere-Freidenfelde, Elza Žiglevice, bet tur neatradu tādas izcilas latviešu sievietes kā Aspazija vai Zenta Mauriņa, kas izdevuma tapšanas laikā jau bija ievērojamas. Saprātu, cik liela nozīme ir sastādītājam un informācijas devējam.

Tad, kad man laimējās šim Letonikas programmas projektam «Kultūra un vara» dabūt finansējumu, nodomāju, ka jāveido enciklopēdija par izcilām Latvijas sievietēm.

– Enciklopēdijā ir vairāku pretrunīgu personību dzīvesstāsti.

– Sastādot šo enciklopēdiju, bija vētrainas diskusijas. Šķirkļu saraksts veidojās tā, ka pati uzmetu pirmo sarakstu, tad nodevu to redkolēģijas locekļiem, kā arī kolēģiem tepat Filoloģijas un mākslas zinātņu fakultātē un arī potenciālajiem autoriem. Lūdzu, lai sarakstu katrs pēc saviem ieskatiem papildina vai arī svītro konkrētus uzvārdus. Lielākā vai mazākā vienprātībā beigās mēs nonācām pie tā simtnieka, kas ir grāmata.

Ausma Cimdiņa

– Kas bija grūtākais, ja neņem vērā atlases procesu?

– Visgrūtākais bija samērot mūžību ar tagadni, jo katrā šāda tipa izdevumā sava laika nospiedums ir neizbēgams (un zināmā mērā pat vēlams).

Atkarībā no tā, vai laikabiedri iegrāmato vai neiegrāmato sava laika izcilības, ir atkarīga personības ilgmūžība un tās devums kultūrā. Ja laikabiedri to neizdara, tad pat ar skrupulozu pētniecisko darbu notraukt vēstures putekļus un ieraudzīt to cilvēku visā savā krāšņumā, godībā, varenumā ir gandrīz neiespējami. Tāpēc man likās ļoti būtiski iegrāmator šī brīža priekšplāna sievietes.

Sevišķi problemātiski bija ar māksliniecēm. Jo mums viņu ir ļoti daudz, piemēram, 20. gs. tēlotājmākslā. Viens no šķirkļu atlases principiem bija parādīt latviešu sievietes izcilības daudzveidību gan mākslinieciskā, gan intelektuālā jaunradē, līdz ar to arī politikā.

Man par rokaļ bija arīdzan nesen klajā laistā enciklopēdija «100 Latvijas personību». Tās princips bija ietvert visu, tai skaitā tautsaimniecību, sportu, medicīnu, kultūru, politiku. Ja mēs gribētu aptvert visu, tad tā jau būtu cita grāmata.

– Grāmatas virsrakstā ir dalījums – kultūra un politika. Vai ikkatra laika izcilās personības, kuras pārstāv kultūras jomu, ir nozīmīgas arī politiskā ziņā?

– Bez šaubām. Šajā izdevumā primārais nav dalījums, bet apkopojums. Daļa redkolēģijas gribēja noskaidrot, kurai sievietei jābūt kultūrā un kurai – politikā. Īstenībā kultūras darbinieki tā vai citādi ir saistīti ar savu politisko ja ne piederību, tad uzskatu. Piemēram, Džemma Skulme, Māra Zālīte, Vija Artmane, Ramona Umblija, Ina Druvieta.

Man bija ļoti interesanti strādāt pie šķirkļu izveides. Piemēram, es uzzināju, ka Velta Vilciņa, viena no izcilākajām latviešu baletdejojotājām, savulaik bijusi arī deputāte, ka arī balerīnas ir veidojušas politisko karjeru.

Enciklopēdijas «100 LATVIJAS SIEVIETES kultūrā un politikā» prezentācija notika 12. decembrī LU Lielajā aula

Tad, kad sieviete gūst ļoti spilgtu izpausmi kultūrā, arī tiešāka vai netiešāka politiskā ietekme parādās.

– Mūsdienu māksla reaģē uz sociālajiem notikumiem? Spēj būt ideoloģiski papildīta?

– Noteikti, kā tad citādi? Mākslai jāreaģē uz sociālo realitāti. Modernās mākslas kritiķi konstatē, ka māksla sabiedrību neinteresē. Bet kāpēc gan lai sabiedrību interesētu māksla, ja pati māksla neinteresējas par sabiedrību? Sabiedrību interesē tas, kas uz to attiecas. Ja māksla vai kultūra norobežojas no sava laika aktualitātes un no cilvēka problēmām, tad kāpēc gan cilvēkam būtu jāinteresējas par šāda veida mākslu?

No cilvēka dzīves pasaules, no mūsu mērķiem, ideāliem un vērtībām īstai mākslai neklājas norobežoties. Tuvākajā laikā mēs varam gaidīt lielāku mākslas un sociālās realitātes mijiedarbi, nekā tas bijis līdz šim.

– Šis laiks atklāj to, cik daudz ironijas ir cilvēkā. Tas novērojams gan politiskajās karikatūrās un saukļos, gan gleznās un performansēs.

– Ironizēt nenozīmē norobežoties. Ironija ir smalka būšana un augsta komunikācijas forma. Tā jau ir izjosta un pārvarēta realitāte ar attieksmi. Pret ko mēs esam ironiski? Pret domām, uzskatiem, notikumiem, personībām.

Ironija ir tikpat sena, cik sena ir māksla un, domājams, arī pasaule. Pašironija ir tas, kas ļauj pastāvēt personībai. Man tas ir glābiņš.

– Grāmatas atklāšanā Valsts prezidents Valdis Zatlers atzina, ka, viņaprāt, Latvijas sabiedrība salīdzinājumā ar citām pasaules valstīm ir harmoniska. Bet kā ir jūsuprāt?

– Šī grāmata nekādā ziņā nav disharmonijas radīta. Būda par sievietēm, šī grāmata nav pret vīriešiem.

Ja mēs runājam par divām nosacītām pasaulēm, tad lietojam arī tādus izteicienus kā bērns pasaule, dzīves pasaule, mākslas pasaule, dzejas pasaule, sievietes pasaule, vīriešu pasaule. Grāmata ar tajā ietvertajiem radošajiem portretiem skaidro sievietes attiecības ar pasauli.

Protams, sievietes pasaulē ir ļoti liela vieta arī vīrietim, bet vīrietis nav vienīgais, kas aizpilda sievietes pasauli. Grāmata nav tikai par sievietes attiecībām ar vīrieti, bet gan par viņas attiecībām ar pasauli, kurā vīrietim ir gandrīz neaizstājama vieta (*smejas*).

Par to, vai Latvijā sabiedrība ir daudz harmoniskāka, grūti spriest, bet es pieļauju, ka jā. Latvijas sievietes tiešām ir stipras, kulturālas un inteligēntas, prot novērtēt vīrišķo spēku. No studiju gadiem Filoloģijas fakultātē atceros kādu Balzaka romāna «Gorio tēvs» aforismu: «Pasaule balstās uz paternitāti. Tā aizies bojā, ja mēs tēvus mīdīsim kājam.»

Es nedomāju, ka enciklopēdija signalizē par to, ka Latvijas sievietes un vīriešu attiecības ir disharmoniskas. Enciklopēdijā parādās arī diži radu raksti un paternitātes, uz kurām balstās sievietes.

– Tas vērojams visu gadsimtu garumā vai tikai atsevišķu posmu pārstāvju biogrāfijās?

– Mēs neaprobežojamies tikai ar 20. gadsimtu, no kura nāk 100 sievietes vairākums, bet šo enciklopēdiju veidojam hronoloģiski plašu, sākot ar Elīzu fon der Reki un Katrīnu Pirmo, proti, 18. gs. Izcilība izpaužas dažādi 21. gadsimtā un 18. gadsimtā, kad sievietes ir bijušas sava veida piedēklis vīrietim. Tagad situācija dažādu iemeslu un politisku lēmumu dēļ ir mainījusies.

– Sievietes balsis šodienas Latvijā politikā ir vienlīdz spēcīga kā vīriešu balsis? Un vai to vispār tādā griezumā var vērtēt?

– Tāpat kā visās citās jomās kritērijs ir kompetence. Vispirms ir kompetence, pēc tam dzimums. Protams, ka sievietes

skatījums uz lietām atšķiras. Tā nav nejaušība, ka cilvēce tomēr ir dzimumdiferencēta.

Es nepiederu pie tiem, kas vēlas, lai politiskās līdzdalības jautājums tiktu regulēts ar kvotu sistēmu. Sabiedrībā notiek pašregulācija.

Absurds ir tas, ka politiski aktīvākā daļa pie mums ir sievietes, un viņas ir tās, kas balso vēlēšanās par vīriešiem, nevis par sievietēm. Tomēr es neesmu pārliecināta par to, ka valstī pēkšņi sāktos strauja augšupeja, ja ministru krēslos vai Saeimā nonāktu vairāk sieviešu.

– Sieviešu emocionālākā skatījuma dēļ tas nav ieteicams?

– Emocionālā reakcija ir arī intelektuālās reakcijas pamatā. Tās nav nošķiramas lietas. Cita lieta, kā mēs tiekam galā ar emocijām.

Politikā tomēr ir tik kliedzošas lietas, ka, ja uz tām emocionāli nereaģē, tad cilvēks vispār nevar darboties politikā. Emocijas, kas ir vietā, ir ļoti svarīgas politiskajā darbā. Lielās lietās emocionālā reakcija ir ļoti vajadzīga. Tā neizslēdz prātu, bet gan rosina to.

– Ārpus enciklopēdijas ir palikušas eksakto zinātņu pārstāves, izcilas sportistes un citu jomu pārstāves. Vai bija bail mēģināt aptvert tik lielu lauku?

– Baiļu nebija nekādu. Mēs centāmiem ievērot virsuzdevumu – kultūrā un politikā. Ja mēs ņemtu klāt dabas un tehniskās zinātnes, būtu pavisam grūti novilkt robežu.

Lielākajai daļai enciklopēdijas «varoņu» ir interesanti dzīvesstāsti, kuros atklājas mūsu politiskā un kultūras vēsture. Pielauju, ka «normālu» zinātnieču biogrāfijas varētu būt sausākas. Izdevums nav nozares enciklopēdija, kuras uzdevums būtu kādas nozares sasniegumu katalogizācija un bibliografēšana. Mūsu atskaites punkts ir sabiedriskā rezonanse.

Lai cik savā nozarē izcils būtu zinātnieks vai zinātniece, viņam būs grūti iegūt tādu rezonansi sabiedrībā, ko var sniegt estrādes dziedātāja, piemēram, leva Akuratere, kuru pāris izcili

Grāmatas vāku rotā Kurta Fridrihsona glezna «Klasiskā vientulība»

nodziedātu dziesmu dēļ šobrīd zina visa Latvija (viņa, starp citu, simtņiekā nav iekļauta).

– Kuras Latvijas sievietes jums pašai, pavisam subjektīvi spriežot, ir autoritātes vai iedvesmas avoti?

– Te ir saspēle starp to, kurā gadījumā spēcīgāks ir objektīvais devums, bet kurā dzīvesstāsts pats par sevi. Runājot par dzīvesstāstiem, mani fascinē Dace Akmentiņa. Dace, kas bija viena no izcilākajām latviešu aktrīsēm, šuvēja, kas slēpās aiz pseidonīma, lai nezaudētu savus klientus.

Tikai tad, kad izstāstīta viņas krāšņā skatuves dzīve, šķirkļa autore Silvija Radzobe pasaka, ka Dace mūža pēdējos gadus pavadīja ratiņkrēslā reimatisma sāpēs, radu bērnu aprūpētā, jo pašai savu viņai nebija. Darbošanās uz skatuves nozīmē darbu kaitīgos apstākļos – aukstumā un caurvējā. Īstenība, kas ir visu izcilo personību dzīves skatuvju aizkadrā, ir smags ikdienas darbs un caurvēji vārda tiešā vai pārnestā nozīmē.

Jā, laikam aktrišu dzīvesstāsti uzrunājuši vairāk. Arī Marija Leiko, kas mūžībā esot aizgājusi, viesnīcā pakaraties savā zīda zeķē. Cita veida enciklopēdijās šāda informācija netiek aktualizēta.

Grāmatā varbūt ir kādas desmit sievietes, par kurām es tik ļoti nedegu un kuras te varētu arī nebūt, bet tās es nesaukšu. Par pārējām visām gan es degu. Viņu dzīve un darbs ir jāzina visai Latvijai...

P. S. Grāmatas vāku rotā Kurta Fridrihsona glezna «Klasiskā vientulība». Par vāka noformējumu šaubu nav bijis – vāks, iespējams, ir pati subjektīvākā grāmatas daļa, jo tas ir profesores vienpersonisks lēmums, kura īstenošanā palīdzējusi literāte Gundega Repše. Vertikālā dominante – sievietes tiekšanās uz pilnību, kur katram savs ceļš ejams. Klasiskā vientulībā. Ar paliekošām pēdām Latvijas kultūrvēstures lappusēs.

100 Latvian women with public resonance

The encyclopaedia *100 Latvian Women in Culture and Politics* is an academic and patriotic work that was published in December 2008. The editor-in-chief of the compilation is Professor Ausma Cimdiņa, Dean of the Faculty of Philology and Arts. The encyclopaedia is the first compilation of this type in Latvia's publishing. A large number of authors of various fields of expertise and institutions took part in the preparation of the book – mostly linguists, philosophers, art critics, historians, writers and journalists. The book was published by the UL Academic Press, with the help of the state research programme *Letonica*, under the framework of the research project *Culture and Power*.

Enciklopēdijas «100 LATVIJAS SIEVIETES kultūrā un politikā» prezentācijas laikā prof. Ausma Cimdiņa grāmatu uzdāvināja arī Latvijas Valsts prezidentam Valdim Zatleram

Uzzināt par zvaigznēm tepat no Zemes

Elīna BELOVA

Pagājuši jau 400 gadi, kopš izcilais zinātnieks Galileo Galilejs pavērsa sava teleskopa objektīvu pret zvaigžņotās debess plašumiem. Cilvēce var lepoties ar šajā laikā sasniegto, tāpēc arī Apvienoto Nāciju Organizācijas 62. Ģenerālā asambleja pagājušajā rudenī 2009. gadu pasludināja par Starptautisko Astronomijas gadu. Tas tiek rīkots, sadarbojoties Starptautiskajai Astronomijas savienībai un Apvienoto Nāciju Organizācijas Izglītības, zinātnes un kultūras organizācijai UNESCO. Kā zināms, Latvija ir abu šo starptautisko organizāciju dalībvalsts, tāpēc Latvijas astronomu saime ir nolēmusi ar savām iniciatīvām pievienoties kolēģiem no citām pasaules valstīm un piedāvāt tās Latvijas sabiedrībai.

LU astronomiskais tornis

Iedvesmojošā tikšanās Parīzē

Nesen no divu dienu Starptautiskā Astronomijas gada atklāšanas ceremonijas, kas notika Parīzē, atgriezās LU Astronomijas institūta Domes priekšsēdētājs Ilgonis Vilks. Pasākumā piedalījās ne tikai prominentie abu iepriekš minēto starptautisko organizāciju pārstāvji, bet arī Nobela prēmijas laureāti. Kā spilgtākās zinātnieku prezentācijas I. Vilks min pulsāru atklāšanas un reliktā starojuma atklāšanas uzstāšanās. Starptautiskajā Astronomijas gadā piedalās 130 valstis, un tās pārstāvēja kopskaitā ap 900 konferences dalībnieku.

Astronomijas institūta Domes priekšsēdētājs iedvesmojies no satiktajiem kolēģiem: «Klausīšanās zinātnieku uzrunās, ziņojumos un pētījumu rezultātos ceremonijas viesiem ir kā labs impulss aktīvākai darbībai katram savā valstī, jo sanāksmē izveidojās daudz savstarpējo kontaktu starp dažādu valstu pārstāvjiem.»

Astronomijas gads

Starptautiskais Astronomijas gads kā ideja jau tika laikus izvirzīta, un pagājušā gada rudenī Apvienoto Nāciju Organizācija (ANO) to apstiprināja. Galvenās rīcības partneri ir Starptautiskā Astronomijas savienība un UNESCO (*United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization*). Pasākumi valstīs ir katras valsts organizatoru ziņā. Latvijā ar Astronomijas gadu saistītu ideju rosinātājs ir jaunais un aktīvais datorzinātni doktors Mārtiņš Gills, Latvijas Astronomijas biedrības projektu vadītājs un Starptautiskā Astronomijas gada koordinators.

- Starptautiskās solidaritātes aktivitāte Latvijā būs «100 Astronomijas stundas», kas izpaudīsies kā maratons apkārt pasaulei, kuram varēs sekot līdzī internetā un 24 stundas vērot notiekošo observatorijās visā pasaulē, kur konkrētajā laikā iestājusies nakts, Latviju ieskaitot.
- Gada laikā tiks organizēti arī bezmaksas papildu seansi observatorijās un bezmaksas izstāde «Teleskopam 400» F. Candra Kosmosa muzejā Latvijas Universitātē.

- Būs aicinājums interesentiem ņemt jebkādu optisku ierīci, ar kuru var skatīties zvaigznēs, piemēram, tālskati vai binokli, lai kopīgi veiktu novērojumus gan Rīgā, gan ārpus tās.
- LU astronomiskajā tornī līdz marta beigām pirmdienās un trešdienās no plkst. 19.00 līdz 21.00 turpināsies debess demonstrējumi.
- Rudenī plānota daudzprofilu plaša konference par astronomijas jaunākajiem pētījumiem, astronomijas popularizēšanu un terminoloģiju. I. Vilks stāsta, ka profesionāļi parasti runā par savām lietām savā valodā, bet šoreiz uzsvars tiks likts uz plašākas sabiedrības izglītošanu un astronomijas popularizēšanu.
- Latvijas Pasts izdos arī īpašas pastmarkas par godu Starptautiskajam Astronomijas gadam.
- Arī Zinātnes kafejnīcā paredzēts apspriest jautājumus, kas saistīti ar astronomiju.
- Tiks turpinātas tradīcijas, arī organizējot divas nometnes tiem, kas ar astronomiju nodarbojas jau nopietni.

Uz jautājumu, vai šogad ir paredzēti kādi interesanti notikumi zvaigžņu telpā, I. Vilks atbild: «Jau iepriekš izrēķināts, ka šajā gadā nekā tāda Latvijā vērojama nebūs. Šobrīd Venēra ir labi novērojama, bet nekas cits būtisks mūsu platuma grādos nebūs redzams. Toties Šanhajā 22. jūlijā būs vērojams pilns Saules aptumsums. Vienmēr var gadīties arī kas neparedzēts – kāda komēta vai asteroīds, bet tās ir lietas, par kurām labākajā gadījumā uzzinām dažas nedēļas iepriekš.»

Atklājumu plašums

Latvijas Universitātes Astronomijas institūta krājumā ir ne tikai klasiski atklājumi. Institūts ir veicis arī nozīmīgus ieguldījumus oglekļa zvaigžņu pētīšanā. «Tās ir vecas zvaigznes, zvaigznes pensionāri, kurās kodolreakciju rezultātā veidojas šī ķīmiskā viela ogleklis. Pētot šīs zvaigznes, var saprast zvaigznēs notiekošos procesus. Var secināt, ka Saule nenodzīs tuvākajos

LU astronomiskajā tornī turpinās debess demonstrējumi

miljons gadus. Par to astronomi ir pilnīgi droši,» skaidro I. Vilks, «šādi atklājumi vairāk atbilst dabas izziņai, un to praktiskā lietošana nav tik augsta.» Latvijā atklāti un izpētīti vairāki simti šādu zvaigžņu, kas ir vairāku gadu desmitu ilgu pētījumu rezultāts.

Institūta rīcībā ir divas novērojumu bāzes – Astrofizikas observatorija Baldonē un Pavadoņu novērošanas observatorija

tepat Rīgā. Pavadoņu observatorija atrodas LU Botāniskajā dārzā Pārdaugavā. Tur nodarbojas ar pavadoņu attāluma mērīšanu, izmantojot lāzera impulsus. Gaisma atstarojas no pavadoņa, un pētījuma liecinieks fiksē, cik ātri tā nonāk atpakaļ uz Zemes. Tas ir īss mirklis, bet augsta ir novērtējuma precizitāte. Mērot 1000 km, precizitāte ir līdz 1 mm. Šādiem mērījumiem nav astronomisku mērķu, bet gan tie ir saistīti ar Zemes virsmas novērošanu, piemēram, kontinentu kustības noteikšana. Ir novērots, ka Latvija vertikāli stāv uz vietas, turpretī Skandināvija ceļas uz augšu, bet Vācija grimst ar ātrumu 1 cm gadā. Arī tās ir nelielas izmaiņas, bet to var izmērīt.

Baldones observatorija var lepoties ar Latvijas lielākā teleskopa jauno lādiņsaites matricas gaismas uztvērēju. «Ar to var fotografēt debesis, un jau pagājušajā biedrības sanāksmē paziņoja, ka Baldones observatorijā atklāti 12 jauni asteroīdi, kas riņķo Saules sistēmā,» stāsta Ilgonis Vilks, piebilstams, ka viens no 12 asteroīdiem ir ieskaitāms bīstamo asteroīdu kategorijā. Ir tādi asteroīdi, kuri lido tālu un par kuriem ir tikai zinātniska interese, bet tie, kas lido Zemei tuvu, kādreiz teorētiski var tajā ieskrīēt, tāpēc svarīgi noteikt šo asteroīdu kustības tendenci un prognozēt to turpmāko rīcību. Institūta Domes priekšsēdētājs Ilgonis Vilks papildina: «Var teikt, ka Latvijas Universitāte ir devusi ieguldījumu šajā bīstamo asteroīdu atklāšanas darbā, jo svarīgi ir izrēķināt asteroīdu ceļu uz priekšu, lai droši varētu teikt, ka tuvākajos simts gados nekādu briesmu nedraud, bet pēc pusmiljona gadu tās var būt.»

Zvaigžņu pētīšanas tehnika

Baldonē teleskops uzstādīts 1966. gadā, bet Astronomijas institūta Domes priekšsēdētājs skaidroja, ka tādas lietas nenoveco. Teleskopam ir jauns spoguļvirsmas pārklājums, kas ir svarīgi, lai atstarotu pēc iespējas vairāk gaismas un nezaudētu nevienu gaismas stariņu. Pasaulē pa šo laiku daudz kas ir gājis uz priekšu, un norma ir 8 metru diametra teleskopi. I. Vilks sarunā atceras arī 42 metrus liela diametra teleskopa projektu, kas ticis prezentēts nesenojā konferencē Parīzē: «Tas jau atgādināja futbola stadionu, kas ir grozāms un uztver zvaigžņu gaismu. Tomēr arī ar šo pašu 1,2 metrus diametra teleskopu var risināt uzdevumus, piemēram, oglekļa zvaigžņu pētījumus.

LU Astronomijas institūta astrofizikas observatorija Baldones Riekstukalnā

Šmidta teleskops LU Astronomijas institūta astrofizikas observatorijā Baldones Riekstukalnā

Lai arī nevar redzēt pašu tālāko zvaigzni, tālāko galaktiku, tomēr var veikt nozīmīgas lietas.»

Astronomijas institūta zelta rokas un prāti

Darbs Astronomijas institūtā pamatā balstās uz veco paaudzi, kurai ir daudzu gadu pieredze astronomijā. Lai arī astronomijā, raugoties no naudas pelnīšanas perspektīvas, nav spožas karjeras iespējas, tomēr retu reizi atnāk arī jaunie zinātnieki. Ir jauni doktoranti, kas strādā Baldones observatorijā, un ir tādi, kuri strādā institūta direktora Māra Ābeles vadībā, attīstot idejas par lāzeru lietojumu. Viena no idejām, ko grib realizēt ir – teleskops raida spuldzītes gaismas staru un pavadoņi to uztver. Skatoties, kā gaisma ir mainījusies, izejot cauri atmosfērai, var noteikt, kāds ir atmosfēras sastāvs un piesārņojums. «Šie ir tādi atmosfēras fizikas pētījumi.» Ilgonis Vilks neslēpj, ka «institūta zinātniekiem ir nepieciešama pieredze. Teleskopam, kas to spuldzīti ar gaismas staru raidīs, ir jāgriežas precīzi pavadoņiem līdzīgi un jānodrošina noteikta veida signāli, tāpēc lieti noderēs iepriekš izmantotā tehnoloģija».

Institūta direktors Māris Ābele visu dzīvi ir veidojis teleskopu konstrukcijas. Dažas no tām bijušas pat ļoti veiksmīgas, piemēram, pavadoņu kamera AFU-75 tiek izmantota daudzās novērošanas stacijās visā pasaulē. «Māris Ābele izceļas ar to, ka vienmēr var fantastiski izdomāt un izrēķināt teleskopu konstrukcijas un dizainu, lai tie būtu ērti lietojami,» tā Ilgonis Vilks par institūta direktoru.

Latvijas astronomijas nākotne

Turpmākos plānus ietekmēs krīze, bet LU Astronomijas institūta censoņiem jau padomā viens interesants projekts. Tā kā ir svarīgi noteikt to bīstamo planētu attālumu, kas atrodas tuvu Zemei, institūts nolēmis strādāt šajā jomā. «Pēc šībrīža metodēm diezgan precīzi var izmērīt attālumu, bet mēs vēlamies ieviest jaunu metodi ar lāzera lokāciju, nosūtot gaismas signālu līdz mazajai planētai un uztverot to atpakaļ. Līdz šim pasaulē neviens to nav realizējis, bet domājam, ka mēs ar savu pieredzi un zināšanām to varētu paveikt,» par iecerēm vēsta I. Vilks. Visā pasaulē šajā nozarē darbojas aptuveni 30 observatorijas. Marsa attālums šādi jau ir pētīts, un ir veikušas divas trīs observatorijas. Amerikāņi uz Mēness atstāja spoguļus, tāpēc arī mūsu dabiskā pavadoņa attālumu šādi var mērīt. Ar asteroīdiem būs sarežģītāk, jo uz tiem neviens nenovietos spoguļus, tāpēc svarīgs būs katrs notvertais fotons. Pašlaik projekts ir apstājies, jo nav līdzekļu perspektīvai attīstībai.

Latvijā ir vēl cits projekts, kas balstīts uz iniciatīvu un tiek veiksmīgi īstenots. Līdz ar to Mārtiņš Gills aicina cilvēkus vairāk iesaistīties rakstu veidošanā interneta enciklopēdijas *Wikipedia* astronomijas sadaļas paplašināšanai. Tiek organizēts arī konkurss, kura ideja sakņojas vāciešu pieredzē.

Astronomijas entuziastiem

Latvijas Universitātē, Fizikas un matemātikas fakultātē, ir iespējams magīstrantūrā specializēties astronomijā. Pēdējos 20 gadus interesentu skaits ir nemainīgs – vidēji 1 students katru gadu. Ilgonis Vilks lasa ievadkursu fizikas studentiem, kas magīstrantūrā izvēlas studēt šo kursu, un ir novērojis, ka atrodas arī citi astronomijas vilinājumiem pakļautie, kuri izmanto iespēju apmeklēt šo ievadkursu savas brīvās izvēles sadaļā C kursā.

Vairāk informācijas:

- Par LU Astronomijas institūtu: www.astr.lu.lv
- Par Starptautisko Astronomijas gadu: sag2009.starspace.lv
- Par jaunumiem astronomijā: www.starspace.lv

Nezināšana ievilina astronomijā

Tālab 1974. gadā Latvijā bija vērojama komēta, kuras vārds jau izgājis no prāta. Tolaik Ilgonim Vilkam bija 14 gadi. Viņa mamma strādāja ministrijā un ar kolēģiem brauca apskatīt komētu. Tika uzskatīts, ka I. Vilks jau par astronomiju kaut ko zina, tāpēc autobusā ticis pamatīgi izprašāts. «Jutu, ka nezinu atbildes, tāpēc tas mani arī stimulēja lietot vairāk pētīt. Arī redzētā komēta mani ļoti iespaidoja. Piedalījies olimpiādēs, kurās guvu godalgotas vietas, savukārt šobrīd piedalos to organizēšanā. Gāju pulciņā tālaka Rīgas Planetārijā. 10. klasē jau skolotājam priekšā stāstīju par astronomiju, ja bija paredzēts mācīt par zvaigznēm,» ar smaidu seja atceras Ilgonis Vilks. Interese par zinātņi pēdējos gados ir paplašinājusies, jo tagad Domes priekšsēdētājs ir arī žurnāla *Terra* galvenais redaktors un pievērsies arī citām zinātnēm. «Izglītība man ir tuva, tāpēc rakstu mācību grāmatas, bet, kādu laiku strādājot skolā, sapratu, ka skolotāja darbs klasē nav mans aicinājums,» tā par sevi I. Vilks.

About the stars from right here on Earth

It's been 400 years since the eminent astronomer, Galileo Galilei, turned the lens of his telescope to the vast expanses of starry sky. Humankind can be proud of the achievements of these years; hence, the 62nd General Assembly of the UN announced year 2009 the International Year of Astronomy. This year, free-of-charge sky demonstrations and watching the sky together with own optical devices (telescopes and field-glasses) will take place in Latvia; a highlight of the Year of Astronomy is the international marathon event *100 Hours of Astronomy*, for which Latvians will also register online. In the article, Head of the Astronomy Institute of the University of Latvia, Ilgonis Vilks, tells about significant observations performed at the institute that helped in the discovery and research of carbon stars. The vast knowledge and decades of experience in measuring object distances, for example, satellite distances, opens up possibilities to expand research in this field. Perhaps Latvians will be the first to carry out similar measurements of asteroid distances. You can read more on the events of the Year of Astronomy at sag2009.starspace.lv, and more on the Astronomy Institute of the University of Latvia at www.astr.lu.lv.

Būt par vadītāju

Juridiskajā fakultātē

Elīna BELOVA

Aizvadītā gada nogalē Latvijas Universitātes Studentu padome (LU SP) svinīgā ceremonijā ar goda tituliem apbalvoja 2008. gada labākos mācībspēkus, administrācijas darbiniekus, studentus un citus sasniegumiem bagātus aktivistus. Par Gada dekāni kļuva LU Juridiskās fakultātes lepnums – dekāne *Dr. iur. Kristīne Štrada-Rozenberga*. Šobrīd profesore veic pēdējos semestra beigu darbus, lai dotos atpūtā gaidāmā ģimenes pieauguma dēļ.

– Kā jūs nonācāt līdz augstajam dekāna amatam?

– Mans ceļš ir bijis samērā straujš, jo nav daudz tādu gadījumu, ka 32 gadu vecumā kļūst par dekānu. Viss sākās ar to, ka studēju šajā fakultātē, bet tolaik vēl nenojautu, ka varētu kļūt par dekāni. Tajā laikā dekāns asociējās ar vecākiem un cienījamākiem profesoriem. Šobrīd tas jau ir savādāk. Studēšana šajā fakultātē bija pirmais solis uz jurisprudenci kā tādu. Tolaik man bija 16. Līdz ar to arī mani nākamie solji bija ātrāki – 21 gada vecumā fakultāti absolvēju, tad sāku strādāt par pasniedzēju biznesa augstskolā «Turība». Sākotnēji biju katedras vadītāja, tad dekāne. Pēc disertācijas aizstāvēšanas tālāka dekāns man piedāvāja kļūt par prodekāni Latvijas Universitātē. Tad piedzima pirmā meitiņa. Bija pārtraukums. Pēc tam turpināju vadīt Krimināltiesību katedru. Aizpagājušajā 2007. gadā tika izsludinātas vēlēšanas uz dekāna vietu, un pēc lielām pārdomām nolēmu kandidēt. Tiku ievēlēta. Pēc pusotra gada amatā ieguvu šo studentu novērtējumu.

– Kāda ir sajūta, ieņemot tik augstu amatu? Turklāt jūs esat sieviete.

– Mans aicinājums nekad nav bijis saistīts ar administrāciju. Man vienmēr labāk ir paticis tipisks akadēmiskais darbs, darbs

ar studentiem auditorijā. Dekāna amats dod iespējas kaut ko mainīt – kaut ko labu turpināt un kaut ko labu ieviest. Administrācijai jebkurā nozarē ir lielākas iespējas ietekmēt globālas lietas nekā ierindas darbiniekam.

Es par to, vai ir viegli vai grūti, īpaši neesmu domājusi, jo absolūti nekad neesmu izjutusi atšķirību dzimuma dēļ, kandidējot uz amatu. Ar izbrīnu lasu citu sieviešu sūdzības par to, ka, kandidējot uz amatu, viņas sastopas ar citādu attieksmi nekā pret vīriešiem un esot mazākas cerības iegūt vēlamu amatu. Lai gan pieļauju, ka tā var notikt. Atrasties vīriešu kolektīvā, kurā nav sieviešu vai to ir stipri mazāk, man nerada diskomfortu vai nepatīkamas sajūtas. Vienmēr esmu strādājusi kolektīvos, kuros daudz kolēģu ir vīriešu. Tā bija arī prokuratūrā. Tolaik man bija 18. Daudzi nevarēja iedomāties, ka prokuratūrā var strādāt tik jauna sieviete, jo darbs saistīts ar apsūdzētajiem, cietumiem utt.

– Kāda ir jūsu vīzija un nostāja par fakultāti, dekānei esot?

– Vēlēšanās, kad kandidēju, bija 3 kandidāti un mūsu vīzijas atšķīrās. Uzskatu, ka viena no galvenajām lietām attiecībā uz Juridisko fakultāti ir tā, ka jā saglabā centrālās juridiskās zinātnes vietas statuss. Mūsu fakultāte šajā ziņā ir spēcīgākā Latvijā. Jurisprudence ir populāra, un ir daudz vietu, kur to var apgūt, bet ar lepnumu mēs varam teikt, ka esam saglabājuši mūsu fakultāti kā centrālo vietu, kur attīstās zinātne. Lai arī dažās atsevišķās jomās citās augstskolās ir spēcīgāki zinātnieki, jurisprudences ir tas, ar ko mēs esam stipri un varam lepoties. Daudzās augstskolās visā Latvijā lielākoties mācās no mūsu pasniedzēju sarakstītām grāmatām, līdz ar to mēs esam tie, kas veido zinātni. To arī gribējās attīstīt un saglabāt. Mēs esam saglabājuši arī šīs izglītības iestādes kvalitāti, lai kvantitāte to nenomāktu. Protams, šībrīža ekonomiskās krīzes apstākļos nākas pārskatīt to, kādā veidā šie mērķi tiek panākti. Ja es darbu turpinātu, bet to darišu pēc atpūtas, tad virsmērķis paliktu tāds pats.

Ar studentiem Jaunā studenta svētkos (Aristoteļa svētkos) 2007 Doma Laukumā

– Ko jums nozīmē iegūt Studentu padomes balvu kā Gada dekānei?

– Godīgi sakot, balvas iegūšana bija tāds ārkārtīgi patīkams pārsteigums. Ja studenti pasaka, ka dekāns tiešām viņu vērtējumā ir labs, – tas dekāna darbā ir augstākais novērtējums, kāds vispār iespējams. Atklāti sakot, esmu lutināta ar dažādiem apbalvojumiem akadēmiskajā un zinātniskajā jomā. Katrs no tiem ir bijis īpašs, bet šī balva bija negaidīts un patīkams pārsteigums. Ik pa laikam man bija pārlicība, ka lekcijas vadu labi. Kā jau teicu, administratīvais darbs nav bijis aicinājums un radīja šaubas, vai tas ir man piemērots. Laikā, kad uzzināju par balvas iegūšanu, man tieši bija šādas pārdomas, tāpēc balva nozīmē daudz. Žēl, protams, ka nevarēju piedalīties ceremonijā, jo tās dienas rītā, kad saņēmu uzaicinājumu piedalīties, jau biju atvaļinājumā ārpus Rīgas. Balva ir ārkārtīgi patīkams notikums, un esmu pateicīga studentiem par to, ka tāda izvēle viņiem ir bijusi, jo tas dod spēku turpināt.

– Kas, jūsuprāt, bija šādas studentu atzinības iemesls?

– Labi attīstījās dialogs ar Studentu pašpārvaldi. Ierindas pasniedzēja darbā nav tādas saskarsmes, bet, kļūstot par dekāni, tāda radās. Mēs jau no sākuma kopīgi vienojāmies, ka ir nepieciešamas pārmaiņas, atradām kopīgu valodu. Vienmēr esmu atbalstījusi studentu iniciatīvas. Dažreiz pat mēģinu viņus atrunāt no kļūdām, bet kardināli nesakot «nē». Tas tāpēc, lai viņi no savas personīgās pieredzes redzētu, ka ne viss vienmēr ir tā, kā sākotnēji plānots. Mūsu sadarbība tā arī izvērtās. Bija dažas kampaņas, kas cieta neveiksmi, bet uz pašu personiskās pieredzes pamata viņi arī saprata, kas un kā.

– Kas šobrīd ir aktuāls fakultātes dzīvē?

– Pirms trim mēnešiem uz šādu jautājumu būtu atbildējusi citādāk, jo tad bija pilnīgi citas prioritātes. Tagad jādodomā, kā

šajos finansiālajos procesos vismaz neiet atpakaļ, bet censties maziem solīšiem iet uz priekšu. Protams, mēs joprojām esam viena no populārākajām un vairāk pelnošākajām fakultātēm, bet situācija lielā mērā ietekmēs arī mūs. Par lielu attīstību domāt ir grūti, bet es vienmēr esmu uzskatījusi, ka krīzes situācija var arī radīt pamatu spēcīgākiem dzīvot un attīstīties. Varbūt pat tas ir drusciņ labi no attīstības viedokļa, jo piespiedu kārtā mums ir jāpaskatās, kur vēl kaut ko optimizēt un kā kļūt vēl pievilcīgākiem studentu acīs konkurences cīņā.

– Vai fakultāti sagaida nozīmīgas pārmaiņas, ar ko topošajiem un tagadējiem studentiem vajadzētu rēķināties?

– Fundamentālu pārmaiņu nebūs. Piedāvāsim visas līdzšinējās programmas. Domājam, ka pieprasījums būs, tāpēc saglabāsim to pašu līmeni, jo mūsu trumpis ir mūsu pasniedzēji, turpretī citām nozarēm svarīga ir materiālā un tehniskā bāze. Mēs saglabāsim visus mūsu spēcīgākos pasniedzējus. Finanšu krīze būtiski neietekmēs studiju kvalitāti. Vairāk centīsimies sakārtot fakultāti iekšienē.

– Zināms, ka Juridiskajā fakultātē goda titulus saņem ne tikai fakultātes vadība, bet arī studentiem ir augsti sasniegumi. Vai ir kādi īpaši novērtējumi?

– Studenti pagājušajā gadā patīkami pārsteiguši. Pirmkārt, jau iegūstot prestižo godalgoto 1. vietu starptautiskajās sacensībās, par ko runāts jau vietēja mēroga masu saziņas līdzekļos. Tie ir vieni no mūsu spēcīgākajiem studentiem. Tas ir liels sasniegums, bet studenti daudzkārt patīkami pārsteidza arī ikdienas darbā, piemēram, tā pati Studentu pašpārvalde. Lai arī ne vienmēr ar veiksmīgām kampaņām, tomēr studenti beidzot ir parādījuši, ka viņiem interesē tas, kas studiju procesā notiek, un viņi nebaidās to teikt. Tieši pašpārvaldes aktivitātes dēļ daudziem pasniedzējiem ir bijis jāpārdomā savs darbs,

lai arī sākotnēji pasniedzēji bija noraidoši pret to, ka studenti varētu nākt un mācīt, kā jāstrādā. Konstruktīva kritika ir tikusi uzklautāta, un pasniedzēji to ir pieņēmuši.

Pirmais ir šis formālais sasniegums, augstā vieta, kas ceļ mūsu atpazīstamību arī ārvalstīs, bet otrs ir tie studenti, kas bijuši šeit un uz vietas darījuši daudz – saliedējuši studentu kolektīvu ar saviem pasākumiem un tamlīdzīgi.

– Kādas ir jūsu domas par Studentu pašpārvaldes kampanju par akadēmisko godīgumu?

– Tā ir viena no lietām, kas nav visai veiksmīgi izdevušies. Sākotnēji es darbību netraucēju, bet ieteicu uzmanīties un izvēlēties pareizo veidu, kā to labāk panākt. Iespējams, ka organizatori nerēķinājās ar to, ka citi studenti domā citādāk – ne pareizi, ne nepareizi, bet citādāk. Varbūt mērķis nebija atbilstošākais vai kampaņa nebija pienācīgi sagatavota. Cik man zināms, šobrīd ideja nav atmešta, bet tiek pārdomāts, kā lietas īstenot. Patiesībā viss kolektīvs esam par to, lai akadēmisko godīgumu ieviestu, bet jādomā, kā to iedzīvināt. Nesen lasīju par to, ka arī pasaules labākajās skolās ir mācību plagjiātisms un tas izplatīts tieši tiesībsazinātu studentu vidū. Visā pasaulē par to domā. Es neesmu drastisku metožu piekritēja, kas veicina nodot citam citu, bet esmu par ilgtspējīgu ceļu. Jāiesaisnāts arī vidusskolām un pamatskolām. Mana pieeja ir tāda, ka cilvēkam pašam jāsaprot, kas ir pareizi un kas ne. Tas ir tāpat kā krimināllietās un kukuļdošanā – ja cilvēks zina, ka tas nav pareizi, nav morāli, nav cilvēciski un nav tam piemērots, viņš to nedara. Tāpat ar akadēmisko godīgumu. Tas notiks nevis tad, kad students teiks pasniedzējam, ka otrs špiko, bet gan tad, kad students sapratīs, ka tas nav ētiski, un rīkosies pēc pārliecības – es labāk parādu savas sliktās zināšanas nekā svešas.

– Kā jūs raksturotu savas fakultātes studentus?

– Savulaik, kad es iestājos fakultātē, viens pasniedzējs teica, ka visā universitātē var atšķirt divu programmu studentus. Tie esot juristi un žurnālisti, jo tie verot durvis ar tādu it kā pārliecību, ka ir paši labākie. Godīgi sakot, nav nācies iepazīties ar žurnālistiem vai komunikāciju zinātņu studentiem un pārliecināties, vai tas tā ir vai nav, bet mūsu studenti gluži ar kāju durvis never. Bet nevar noliegt, ka zināma augstprātības deva ir. Šeit atnāk cilvēki, kas grib sevi sabiedrībā pierādīt. Jurists vienmēr saistās ar to, kas sabiedrību vada. Tas nozīmē zināmu varu, piemēram, prokuroriem un tiesnešiem. Nereti gadās, ka 1. kursa studenta radi, draugi un paziņas domā, ka viņš spēs sniegt kvalitatīvas juridiskās konsultācijas un atrisinās problēmas, kas dzīvē rodas. Protams, tā nav. Pirmajā kursā neviens, izņemot speciāli apdāvinātus vai tādus, kas patstāvīgi ir ko apguvuši, nav tik spējīgs. Zināšanas, kuras students iegūst un kuras dzīvē ir nepieciešamas, bet citiem to nav, liek raudzīties uz sevi augstāk. Vienmēr studentiem esmu teikusi, lai nepārspīlē, jo patiesās zināšanas nāk ar laiku, tā ir ne tikai teorētiskā informācija, bet arī pieredze, kas jāapgūst. Topošajam juristam jābūt ar atbildības sajūtu, jo jurists tāpat kā nauda un ārsti var cilvēkam gan palīdzēt, gan sabojāt dzīvi. Juristam jāsaprot, ka katrs solis ir izšķirošs. Jurists ir tas, kuram jābūt publikas priekšā, tāpēc jāprot arī uzstāties publikai un ar to komunicēt. Protams, var izvēlēties arī tādus pienākumus kā līgumu rakstīšana, kur ik dienas nav jākomunicē ar sabiedrību. Es vienmēr aicinu tikai tos, kas grib studēt jurisprudenci, jo jurists nav starp sliktāk atalgotajām profesijām, bet tā arī nav viegla. Tāpat kā medicīnas profesijā nav viegli sadzīvot ar negācijām veselības jomā, ja pacients ir neglābjami slims, arī juristam jāprot strādāt ar negācijām. Jāprot izturēt negācijas, jo, ja tas nav sirds darbs, ar

Konferencē *The Harmonization of Law in the Baltic Sea Region After the Expansion of the European Union*

naudu to nevar atsvērt. Jānāk cilvēkam, kas pats to grib, nevis jāseko tam, ko saka mamma vai tētis.

– Vai studenti, iemācījušies pārstāvēt taisnību, necinās ar pasniedzējiem par savu taisnību?

– Tā tam vajadzētu būt, un vienmēr esmu centusies taisnību ievērot. Studenti ir studenti. Gadās, ka tad, ja atzīme ir slihta, domā, ka pasniedzējs ir pārāk stingrs. Ne vienmēr studenti saprot, ka tas pasniedzējs, kas ir stingrāks, dod vairāk nekā tas, kurš skatās caur pirkstiem. Arī šeit ir saistība ar atbildību. Tas attiecas arī uz pasniedzējiem. Kādreiz pavīd doma, ka visiem studentiem ir finansiālā krīze, viņi ir noslogoti darbā, tāpēc varbūt šoreiz «atlaist» eksāmenu, bet jāsaprot – ja bez zināšanām palaid šo studentu praksē, viņš pieļaus kļūdas. Man nav bail, ka saka – Strada ir stingra un netaisnīga pasniedzēja, bet es nevaru «atlaist» studentu, kurš, piemēram, nezina, cik ilgi drīkst aizturēt cilvēku. Jo, ja gadāsies kādu aizturēt ilgāk nekā atļauts, tas nebūs tikai sīkums. Ir lietas, kas juristam ir jānāk. Protams, ir vēl arī specializācija, bet ir lietas, kas pamatos ir jāzina visiem. Es cenšos būt stingra pasniedzēja, un man nav bail, ka studenti varētu būt dusmīgi, jo ceru, ka kādreiz manu stingrību novērtēs. Līdz šim nav bijis, ka ilgi uz mani dusmojas.

To be the Dean of the Faculty of Law

At the end of the past year, the Student Council of the University of Latvia congratulated the best of the year among the teaching staff and administration, as well as students and other successful activists. The title of Dean of the Year was awarded to the pride of the Faculty of Law, Dr. iur. Kristīne Strada-Rozenberga. In the interview, she admits the title is the highest possible recognition of dean's work. The reason for such recognition, in the dean's opinion, is the successful cooperation with the Student Council, because the dean always supports its initiatives and tries to reach a compromise. The present priority of the faculty is the planning of the reduced budget. The dean is convinced that «In the present economic situation, we have to think not how to step back but how to get ahead, however slowly, step by step; the crisis is beneficial to our development at least in that aspect that it forces to see the opportunities and optimize our work to be even more competitive and attractive to our students.»

Atklājumi

Latvijas Universitātes Bibliotēkā

Anna RADZOBE

Viedokļi par Latvijas Universitātes Bibliotēku (LUB) mēdz būt dažādi. Daži to slavē par jaunām tehnoloģijām un plašu informācijas klāstu, citi peļ par nepiemērotām telpām, darba laika ierobežojumiem un citām neērtībām. Bez Bibliotēkas studentam bakalaura studiju laikā iztikt nav iespējams, tāpēc, lai palīdzētu topošajiem studentiem labāk izprast, kas ir LUB un kā tā darbojas, uz sarunu aicināju dažādus ar Bibliotēku saistītus cilvēkus.

Viedokli par LUB darbību, iespējām un nepieciešamajiem uzlabojumiem izteica LUB direktore Iveta Gudakovska, Juridisko zinātņu bibliotēkas vadītāja un bibliotekāre Anžela Avdeikina, LUB konsultants Māris Melderis un LU Sociālo zinātņu fakultātes students Sergejs Erts.

«Kāpēc man jāiet uz bibliotēku?» jeb LUB direktore Iveta Gudakovskas viedoklis

Šādu jautājumu uzdod daudzi pirmo kursu studenti, stāsta LU Bibliotēkas direktore Iveta Gudakovska. Aktuāls ir arī jautājums, kāpēc skolēniem vajadzīga bibliotēka, ja gandrīz visa informācija pieejama internetā.

I. Gudakovska uzsver, ka bez informācijas resursiem studēt un veikt pētniecisko darbu nav iespējams, tāpēc

Bibliotēka ļoti cenšas, lai jaunākie izdevumi un nepieciešamās datubāzes būtu pieejamas. Viņa atzīst, ka pašlaik aktuālas ir attālinātās mācību programmas, kad pasniedzēja klātbūtne nav obligāta, bet bez informācijas resursiem iztikt nevar. Bibliotēka pilda vidutāja funkciju starp lietotāju un informācijas resursiem.

– Kas sagādā visvairāk grūtību darbā ar Bibliotēkas resursiem pirmo kursu studentiem?

– Lai gan daudzi pirmkursnieki ir skeptiski noskaņoti pret Bibliotēkas pakalpojumu izmantošanu, pēdējos gados iegūtā statistika rāda, ka apmēram 95% no viņiem kļūst par LU Bibliotēkas klientiem. To iespējams noteikt precīzi, jo Bibliotēkā katru gadu tiek veikta atkārtota lasītāju reģistrācija, bet lasītāju vēsturi uzskaita informācijas sistēma.

Pirmā kursa studenti ir ļoti dažādi: informācijas izmantošanas prasmes mēdz krasi atšķirties, tas lielā mērā atkarīgs no sociālās vides un skolas, no kuras jaunietis nāk. Daži nav dzirdējuši, kas ir Bibliotēkas izdevumu katalogs, īpaši elektroniskais katalogs. Citi apguvuši informācijas izmantošanas prasmes skolas vai pašvaldības bibliotēkā skolas laikā un Universitātes Bibliotēkā jūtas kā zivis ūdenī.

– Vai LU Bibliotēka rīko apmācību jaunajiem studentiem?

– Studentu apmācība notiek dažādos līmeņos un vairākās formās: konsultācijas, lekcijas, palīgmateriāli. Apmācību nodrošina kvalificēti speciālisti: konsultanti un nozaru bibliotēku bibliotekāri. 1. kursa studentu apmācība tiek īstenota akadēmiskā gada sākumā, septembrī, oktobrī, dažkārt arī vēlāk. Nozaru bibliotekāri gan piedalās lekcijās, gan apmāca studentus uz vietas Bibliotēkā.

Vēstures un filozofijas, kā arī Medicīnas fakultātē pagaidām nav nozaru bibliotēku, tāpēc LU centrālā Bibliotēka uzņēmusies arī šo studentu apmācību. Pašlaik visi pirmie kursi ir nodrošināti ar pamatapmācību. Studentiem tiek sniegta vispārīga informācija par to, kāda ir Bibliotēkas sistēma un kā studentam ar to strādāt. Apmācības procesa intensitāte ir atkarīga no fakultāšu vadības un pasniedzēju ieinteresētības.

– Vai apmācības programma paredz kaut ko arī vecākajiem kursiem?

– Vecākajiem kursiem ir iespēja apmeklēt individuālas konsultācijas gan nozaru bibliotēkās, gan centrālajā Bibliotēkā. Konsultants atbild pa Bibliotēkas informācijas tālruni (67220087) un e-pastu (*info-bibl@lu.lv*) un, protams, konsultants runā ar studentiem arī klātienē Kalpaka bulvārī 4.

Divas reizes nedēļā mācību klasē notiek konsultācijas par datubāzu lietošanu. Tā kā studentu atsaucība ir samērā maza, tā viņveidīgi palielinās kursa un diplomdarbu rakstīšanas periodā, šo pakalpojumu 2009. gadā novirzīs tikai uz Bibliotēkas centrālo ēku. Lai dotu lielāku ieguldījumu Bibliotēkas lietotāju apmācībā, tiek strādāts pie idejas par e-kursa izstrādi informācijas meklēšanai un lietošanai internetā.

– Cik liela ir interese par elektroniskajām datubāzēm? Par kādu zinātnes nozaru datubāzēm studenti interesējas visvairāk?

– No LU mājaslapas ir pieejamas apmēram 100 abonētās un bezmaksas datubāzes. Vislielākā interese ir par jaunākajām datubāzēm, īpaši par *Ebrary*, kuru LU iegādājās 2008. gada pavasarī. Šajā datubāzē ir pieejami pilni grāmatu teksti, tāpēc to ir iecienījuši gan pasniedzēji, gan studenti. LU Bibliotēka ir vienīgā Latvijā, kuras lietotājiem pieejama šī datubāze.

No datubāzēm populāras ir arī *Ebsco*, kura ietver visas nozares, *Springerlink* sociālajām zinātnēm un *Science Direct* eksaktajām zinātnēm.

– Vai nākotnē plānots atkal rīkot dienas, kad parādnieki var atnest grāmatas atpakaļ uz Bibliotēku bez soda naudas maksāšanas?

– Studējošajam LU nav iemesla kļūt par Bibliotēkas parādnieku, tāpēc īpaši atļauju dienas netiks rīkotas. Grāmatas var pagarināt elektroniski internetā, izmantojot kopkatalogu. Turklāt pirms grāmatas lietošanas termiņa beigām uz studenta LU oficiālo e-pasta adresi pienāk atgādinājums, ka jānodod grāmatas. Pagarināt grāmatas termiņu var pa e-pastu vai piezvanot uz Bibliotēku, taču tikai tad, ja uz attiecīgo grāmatu rindā negaida vēl kāds students.

– Vai LU Bibliotēka piedalās starptautiskos, piemēram, Eiropas Savienības projektos?

– Jā, mēs regulāri piedalāmies dažādos pieredzes apmaiņas projektos, lai Latvijā ieviestu labākās prakses piemērus no ārvalstu bibliotēkām. ERASMUS programmas ietvaros šajā gadā plānots doties uz Dāniju. Šajos braucienos pārliecinās, ka mūsu bibliotēkas nav ne ar ko sliktākas par citu Eiropas valstu bibliotēkām. Tā kā LU Bibliotēkā ir ieviestas progresīvas darba metodes un jaunākās tehnoloģijas, studentiem, kuri aizbrauc apmaiņas programmās uz ārzemēm, ir viegli orientēties vietējās bibliotēkās.

– LU Bibliotēkai ir ļoti izsmeļoša mājaslapa. Kas ir čaklākie rūķi, kuri to uztur kārtībā?

– Mūsu viedoklis ir tāds, ka studentam jāsaņem nepieciešamā informācija 24 stundas diennaktī. Izmantojot savu Latvijas Universitātes Informatīvās sistēmas (LUIS) lietotāja vārdu un paroli, Bibliotēkas abonētajām elektroniskajām datubāzēm var piekļūt no jebkura datora ar interneta pieslēgumu. LU portāla Bibliotēkas sadaļā var iegūt visu aktuālo informāciju par Bibliotēkas pakalpojumiem.

Pašlaik domājam, kā reorganizēt mājaslapu, pārveidot to, lai studentiem būtu vieglāk atrast vajadzīgo informāciju. Aktuālo informāciju sagatavo Informācijas un bibliogrāfijas nodaļa un LU mājaslapā ievieto LU Sabiedrisko attiecību departamenta speciālisti.

«Galvenais, lai palīdzam studentam» jeb Juridisko zinātņu bibliotēkas vadītājas un bibliotekāres Anželas Avdeikinas viedoklis

Juridisko zinātņu bibliotēkas vadītāja Anžela Avdeikina uzsver, ka darbā ar bakalaura programmu pirmo kursu studentiem galvenais nav perfekti pārzināt, piemēram, datubāzes, bet gan vēlme palīdzēt studentiem. Students, kas tikko uzsācis studijas Universitātē, ir nonācis pilnīgi jaunā vidē, kurai jāpieļāgojas. Tas attiecas arī uz LU Bibliotēkas darbību, kas būtiski atšķiras no skolas bibliotēkas ar informācijas apjomu, meklēšanas iespējām un daudzajām filiālēm.

Jāpiezīmē, ka Juridisko zinātņu bibliotēka apkalpo ne tikai bakalaura, bet arī maģistra un doktora programmas studentus, kā arī pasniedzējus.

A. Avdeikina: «Bibliotēkas klients ir students, kuram ir problēma vai vajadzība. Ar savu problēmu vai vajadzību klients nāk uz bibliotēku.» Viņa lūdz topošos studentus laikus pierēģistrēties jebkurā LU bibliotēkā, lai palīdzētu sev studiju procesā.

Viņa veikusi datu apkopojumu par to, ko apmeklētājs gaida no bibliotēkas. Pirmām kārtām tā ir bibliotēkas personāla gatavība un vēlēšanās palīdzēt jaunajam studentam risināt mācību procesā radušās problēmas. Apmeklētājs gaida arī labas un ērtas iespējas strādāt lasītavā, bagātu literatūras izvēli savā specialitātē, kā arī elektroniskā kataloga korektumu. Elektroniskais katalogs studentiem jāapgūst īpaši labi, lai spētu orientēties grāmatu, žurnālu un zinātnisko darbu piedāvājumā.

Juridisko zinātņu bibliotēkas vadītāja atzīst, ka klienta apmierinātību ar bibliotēkas darbu nevar izmērīt, tā ir tīri emocionāla kategorija. Jāņem vērā, ka kvalitatīvu bibliotēkas pakalpojumu raksturo vairākas pazīmes, pēc kurām tagadējie un topošie studenti var novērtēt bibliotēkas.

Kvalitatīvs bibliotēkas pakalpojums atbilst šādām pazīmēm:

- Atbilst lietotāja vajadzībām (attiecīgajam kursam nepieciešamā literatūra, pasniedzēja noteiktais lasāmais teksts uz nākamo semināru).
- Atbilst lietotāja cerībām un prasībām (laipna apkalpošana, iedzīlīnāšanās studenta vajadzībās, neskaidro jautājumu atrisināšana).
- Nodrošina lietotāja apmierinātību (šeit vairāk ir runa par psiholoģisko dimensiju, lai students bibliotēkā justos gaidīts, varētu pajauties uz tās darbiniekiem kā cilvēkiem, kuri palīdzēs sakārtot studiju procesu un palīdzēs pielāgoties jaunajiem apstākļiem augstskolā).
- Atbilst bibliotekāra ētikas kodeksa galvenajiem punktiem (piemēram, bibliotekārs garantē informācijas izguvi un nodošanu, to racionāli organizējot, darbojoties objektīvi un profesionāli).
- Ir efektīvs, palīdzot studentiem un pasniedzējiem akadēmiskajā darbībā.

A. Avdeikina uzsver, ka nozīmīgi ir tas, kā veidojas bibliotekāra attiecības ar apmeklētāju. To pamatā jābūt orientācijai uz apmeklētāja vajadzībām un patiesai vēlmei izdarīt maksimālo, lai atrisinātu apmeklētāja problēmu. Svarīga ir apkalpošanas kultūra, lai rastos situācija, kad par bibliotekāra darba prioritāti kļūst apmeklētāja vajadzības un cerības. Labu bibliotekāru raksturo ieinteresētība, kompetence un zināšanas.

«Visvairāk nākas palīdzēt klātienē» jeb konsultanta Māra Meldera viedoklis

– Kas pamudināja strādāt par LUB konsultantu?

– Kad mani pieņēma darbā LU Bibliotēkā, nemaz nezināju, ka būs jāstrādā arī par konsultantu. Pamatā biju gatavojies samērā mierīgam darbam kādā Bibliotēkas iekšējā nodaļā. Protams, arī šādiem tā saucamiem iekšējiem darbiem, jo konsultanta pienākumus neveicu nepārtraukti – tās ir trīs vai četras stundas dienā (un arī tas nav katru dienu). Tātad nekāda iekšējā dzinulja, kas mani pamudinātu konsultanta darbam, nebija. Patiesībā bija gluži otrādi, jo es sevi vienmēr esmu uzskatījis par nekomunikablu, pat kautrīgu personu un no darba ar cilvēkiem līdz šim biju veiksmīgi izvairījies. Lūk, vismaz tagad ir iespēja attīstīt kontaktēšanās prasmes.

– Cik zvanus un e-pastus vidēji dienā saņemat?

– Zvanu skaits laikam tomēr ir lielāks nekā e-pastos uzdoto jautājumu skaits. Vidēji dienas laikā uz telefona zvaniem sanāk atbildēt apmēram 20 reižu, uz e-pasta vēstulēm – parasti ne vairāk kā desmit reižu. Taču visbiežāk atbildēt uz jautājumiem un konsultēt nākas klātienē, tiešā kontaktā ar apmeklētāju.

– Kurā gadalaikā studējošo aktivitāte ir augstāka un kurā – zemāka?

– Liela rosība Bibliotēkā ir septembrī – akadēmiskā gada sākumā, kad studenti vai nu nāk pierēģistrēties Bibliotēkā, vai arī, tikko iepazinušies ar pasniedzēju sastādītājiem studiju kursos izmantojamās literatūras sarakstiem, vēlas šajos sarakstos norādītos avotus arī iegūt. Arī īsi pirms pavasara semestra beigām novērojama paaugstināta studentu aktivitāte.

– Kādus jautājumus studenti visvairāk uzdod?

– Telefoniski daļa lietotāju vēlas lūgt pagarināt Bibliotēkā paņemto grāmatu izmantošanas termiņu, vaicā arī, piemēram, kādas konkrētas LU Bibliotēkas nozaru bibliotēkas tālrūņa numuru vai darba laiku. Liela daļa jautājumu ir saistīta ar elektroniskā kopkataloga lietošanu – tā nu jau vairākus gadus ir sistēma, kas studentiem tiešsaistē dod iespēju rezervēt grāmatas. Šad tad vaicā arī par mūsu abonēto datubāzu izmantošanas iespējām. Klātienē lietotājiem nākas palīdzēt dažādi – sākot ar lūgumiem atrast kādai studiju darba tēmai atbilstošu literatūru un beidzot ar jautājumiem par, piemēram, programmas Microsoft Word opcijām. Neviens nevar atbildēt uz visiem jautājumiem, bet svarīgi ir zināt virzienu, kurā meklēt.

– Kas sagādā visvairāk grūtību pirmkursniekiem?

– Ja vecāko kursu studenti Bibliotēkā ienāk drošā solī un laika gaitā jau ir iepazīnuši tās izmantošanas iespējas, tad pirmo kursu studentiem bieži vien tā ir pavisam jauna un nesaņemama vide, viņi ir nedrošāki, sākotnēji nezina, kas viņiem jādara, lai pasūtītu un saņemtu grāmatas. Tad mēs pakāpeniski viņus apgaismojam – norādām, ka vispirms jāsāk ar reģistrēšanos Bibliotēkā, pēc tam parādām, kā īsti notiek iespieddarbu pasūtīšana u. tml. Un drīz vien viņi saprot, ka tas, kas sākotnēji varbūt izskatījās sarežģīts, patiesībā ir ātri apgūstams. Turklāt atbildes uz daudziem jautājumiem studenti paši var atrast Latvijas Universitātes interneta portālā sadaļā «Bibliotēka», kā arī informatīvajos bukletos. Protams, daļai studentu ērtāk tomēr šķiet pajautāt.

– Ko jūs ieteiktu topošajiem studentiem?

– Ieteiktu to pašu, ko visiem – būt krietniem cilvēkiem. Un laikus atdot grāmatas – reizēm kļūst žēl, redzot, ka studentam, kuram savas neapdomības dēļ izveidojies parāds bibliotēkā, nākas šķirties no ievērojamas naudas summas.

– Ko cilvēkam, kas nupat uzsācis studijas, būtu vissvarīgāk zināt par LUB?

– Gribētu, lai Latvijas Universitātes studenti saprastu, ka LUB ir nevis «kaut kāda bibliotēka», bet Bibliotēka, kas primāri orientēta tieši uz savas universitātes studentu un akadēmiskā personāla vajadzību apmierināšanu. Tāpēc papildus LUB centrālajai ēkai Kalpaka bulvārī 4 arī gandrīz katrā LU fakultātē atrodas sava nozares bibliotēka – lai studijām nepieciešamie materiāli būtu pavisam tuvu.

«Ir labi, bet var ieviest uzlabojumus» jeb studenta Sergeja Erta viedoklis

Sergejs Erts, 2. kursa Socioloģijas bakalaura programmas students no Sociālo zinātņu fakultātes, atzīst, ka viņa fakultātes bibliotēka ir viena no labākajām LU bibliotēkām, jo tajā pieejamas gan grāmatas un žurnāli, gan pietiekami daudz modernu datoru. Bibliotēka ir izvietota divos stāvos; otrajā stāvā ir ieviesta «klusā lasītava», jo pirmā stāva bibliotēka jau sen kļuvusi par iemīļotu un mājīgu vietu, kur studenti var pulcēties, apspriest dzīvi un studijas, aizstājot fakultātes atpūtas telpu.

«Laikam lielākā problēma varētu būt tā, ka daudzas grāmatas, kas ir nepieciešamas mācībām, nav atrodamas mūsu fakultātē. Līdz ar to diezgan bieži sanāk braukāt uz Latvijas Nacionālo bibliotēku. Protams, palīdz tas, ka pasniedzēji izveido īpašas mapītes, kurās salikti semināriem nepieciešamie materiāli. Bibliotekāri rūpējas, lai šīs mapītes ir vietā, tā ka studentiem atliek tikai sameklēt vajadzīgo mapīti un nokopēt materiālus. Bibliotēkā pieejami jaunākie žurnāli par sociālo zinātņu tēmām, piemēram, politikas zinātnes žurnāls «Polis», kurš noder arī topošo sociologu darbā.

Man pašam referātu rakstīšanā ir palīdzējušas elektroniskās datubāzes, kurām ir pieeja caur LU mājaslapu, piemēram, Ebray un Ebsco. Žēl, ka šādu bāzu informācijas un zinātnisko datu meklēšanai nav Latvijas mērogā un latviešu valodā. Domāju, ka latviešu autoru darbu meklēšanas bāze būtiski atvieglotu studiju procesu, jo daudzi teksti vairs nebūtu jātulko. Protams, studējot Sociālo zinātņu fakultātē, angļu un krievu valodas zināšanas ir būtiskas, taču labprāt bibliotēkā palasu darbus latviski, jo tie palīdz vieglāk uztvert sarežģītās teorijas.

Bet vispār mūsu Universitātes Bibliotēkas iespējas ir ļoti lielas – ir iespējams pasūtīt grāmatas, izmantojot internetu, tāpat arī pagarināt nodošanas termiņu utt. Tas būtiski atvieglo studenta dzīvi. Tā kā mūsu Bibliotēkas darbība kopumā es vērtēju pozitīvi.»

Findings in the Library of the University

The opinions about the Library of the University of Latvia are divided. Some praise the library for the use of new technologies and useful information, others blame it for unsuitable premises, working hours, and other inconveniences. Students can't do without library during their studies; therefore, to help to understand what the UL Library is and how it works, several people associated with the library were invited to this conversation. Director of the library, Iveta Gudakovska, Director of the Library of the Faculty of Law, Anžela Avdeikina, consultant of the library, Māris Melders, and student at the Faculty of Social Sciences, Sergejs Erts expressed their thoughts on the work of the Library, its further possibilities and necessary improvements. In general, the opinions of the interviewed people on the library are positive, mostly because of the vast variety of information resources and technologies offered: books, periodicals, electronic databases, internet, copying, scanners, computer lab, electronic catalogue. The only thing the library is unable to carry out yet, due to lack of finance, is a large-scale renovation of the premises to refurbish them according to the today's requirements.

Mēs esam, lai palīdzētu tagadējiem un topošajiem studentiem!

Anna RADZOBE

Latvijas Universitātes Studentu servisa mērķis ir nodrošināt centralizētus pakalpojumus studentiem, sniedzot informāciju un konsultācijas par studiju iespējām un kārtību LU, informējot par stipendiju fondiem un kredītu iespējām, izsniedzot izziņas par studenta statusu, sekmēm un citiem studiju datiem, palīdzot risināt sociālos jautājumus. Studentu serviss organizē uzņemšanu LU: apkopo informāciju, sagatavo dokumentus, izvieto reklāmu, piedalās izstādēs un citos pasākumos reflektantu informēšanai un piesaistīšanai LU.

Ši Universitātes struktūrvienība piedāvā palīdzību studentiem daudzos neskaidros jautājumos, kas rodas, uzsākot un turpinot studijas. Tāpēc raksta mērķis ir noskaidrot, cik daudz pirmo un otro kursu studentu ir saskārušies ar servisa darbību un kā tas viņiem palīdzējis.

Atgādinājumi jaunaajiem studentiem

Visaktīvākā darbība LU Studentu servisā notiek vasarā – laikā, kad topošie studenti iesniedz pieteikumus studijām, uzziņa rezultātus un reģistrējas rudens semestrim, lai jau septembrī veiksmīgi uzsāktu studenta gaitas Latvijas Universitātē.

Starp daudziem reflektantiem (cilvēkiem ar vidējo izglītību, kuri pretendē uz pamatstudiju vietu LU) joprojām dzīvs ir stereotips, ka pirmie Universitātē tiek uzņemti tie, kuri pirmie iesniedz dokumentus. Tas ir pilnīgi nepareizi, jo konkurss par uzņemšanu sākas tikai tad, kad pēdējā uzņemšanas dienā savus dokumentus iesniedzis pēdējais reflektants.

Tā kā nav nozīmes stāvēt garajā rindā apkārt LU centrālajai ēkai pirmajās dokumentu iesniegšanas dienās! Jūs varat

iesniegt dokumentus, piemēram, piektajā vai astotajā dienā. Un rezultātus tas nekādā ziņā nemainīs, jo šoreiz svarīgs nav ātrums, bet gan centralizēto eksāmenu rezultāti. Reflektantam, kurš iesniedz dokumentus pēdējā dienā, ir tikpat lielas iespējas iegūt valsts budžeta finansēto studiju vietu un stipendiju kā jauniešiem, kurš dokumentus iesniedzis pirmais.

Stāvēt garajā rindā, iespējams vienīgi iepazīties ar varbūtējiem nākamajiem kursabiedriem, bet veiksmīgāk iestāties Universitātē tas nepalīdzēs!

Stāvēt rindā pirmajā uzņemšanas dienā nav nozīmes

Ja topošajam studentam radušies jautājumi par studijām, var zvanīt uz informācijas tālruni 67034444. Piemēram, pagājušā gada 30. jūlijā, dienā, kad reflektanti saņēma iestājekāmenu rezultātus izziņas veidā, uz minēto tālruni tika zvanīts 258 reizes. Iespējams ierasties uz konsultāciju arī klātienē, kā arī rakstīt vēstuli uz adresi lu@lu.lv.

Lai noskaidrotu visu par studiju kredītiem, jādodas uz Raiņa bulvāri 19 (109. kab.) pie Universitātes kredītspeciālistes.

Nākamais solis ir doties uz savu fakultāti un pie reģistratora parakstīt līgumu ar LU par studijām. Šajā līgumā paredzēti studējošā un Universitātes pienākumi un tiesības, noteikts studiju maksas apjoms un maksāšanas termiņi. Kad noslēgts līgums par studijām, laiks padomāt par apmešanās iespējām Rīgā. Anketu par dienesta viesnīcu aizpilda fakultātē pēc līguma noslēgšanas. Universitātei Rīgā ir astoņas dienesta viesnīcas. Buļļu ielā 5 galvenokārt dzīvo Bioloģijas fakultātes, Filoloģijas un mākslas zinātņu fakultātes, Ģeogrāfijas un Zemes zinātņu fakultātes un Ķīmijas fakultātes studenti. Burtnieku ielā 1 dzīvo Ekonomikas un vadības fakultātes studenti. Fizikas un matemātikas fakultātes studenti mitinās Zeļļu ielā 8 – pavisam netālu no savas fakultātes. Tāpat arī Pedagoģijas un psiholoģijas fakultātes studentiem dienesta viesnīcas atrodas blakus fakultātei Jūrmalas gatvē 74/76, turpat mīt arī Vēstures un filozofijas fakultātes studenti. Medicīnas fakultātes studenti dzīvo Stūres ielā 2a, savukārt Tālvaiņa ielā 1 apmetušies Moderno valodu fakultātes, Juridiskās fakultātes un Teoloģijas fakultātes studenti.

Sociālo zinātņu fakultātei tuvumā atrodas divas dienesta viesnīcas – Rēznas ielā 10c un labiekārtotā studentu viesnīca «Prīma». Īres maksa dienesta viesnīcās 2008./2009. studiju gadā ir no 26 līdz 31 latam par gultas vietu. Noteiktajā īres maksā ietilpst ledusskapja un interneta izmantošana. Ja dienesta viesnīcās ir brīvas vietas, var izvēlēties dzīvot arī kādā citā piedāvātā kopmītnē. Parasti vietas atbrīvojas oktobra beigās vai novembrī, kad daļa studentu pārvācas dzīvot citur.

Pēdējā augusta nedēļā notiek studentu reģistrācija. Pirmā kursa pirmajā semestrī jaunus studentus Latvijas Universitātes Informatīvajā sistēmā (LUIS) pierēģistrē studiju metodiķis. Taču nākamajā semestrī, kurš sākas ar reģistrācijas nedēļu februārī, studentiem LUIS jāpierēģistrējas pašiem. Daudziem rodas jautājums, kā to paveikt, tāpēc Studentu servisa darbinieki aicina vērsties pie savas programmas lietveža fakultātē vai arī Studentu servisā.

Fakultātes palīdzība studentiem adaptēties Universitātē

Sanita Baranova ir studiju metodiķe Pedagoģijas un psiholoģijas fakultātē un kopā ar citiem fakultātes darbiniekiem palīdz PPF studentiem pielāgoties studiju procesam. LU Pedagoģijas un psiholoģijas fakultātes studiju programmā «Pedagoģijas bakalaurs» 1. semestrī studentiem ir studiju kurss «Ievads pedagoģijas zinātnes studijās». Viens no šī kursa uzdevumiem ir iepazīstināt studentus ar studiju procesa būtību Universitātē – ar galvenajām norisēm LU, veidot izpratni par studiju kārtību LU, studiju dokumentāciju, studiju programmas saturu, sekmēt studentu prasmi studēt.

Šajā kursā studenti tiek iepazīstināti ar Studentu servisa piedāvātajiem pakalpojumiem un LU Karjeras centra

Lai noskaidrotu, kāds ir studentu viedoklis par Studentu servisa darbību, aicināju uz sarunu LU Pedagoģijas un psiholoģijas fakultātes Pedagoģijas bakalaurs programmas 1. kursa studenti **Sandru Pumpuri** un Pedagoģijas maģistra programmas 1. kursa studentu **Krišjāni Liepiņu**.

– **Kāda bija tava pirmā saskarsme ar LU Studentu servisu?**

S. Pumpure: – Par LU Studentu servisu dzirdēju jau savā pirmajā studiju dienā. Kādu mēnesi vēlāk gājām ekskursijā uz LU galveno ēku, kur mums izrādīja un izstāstīja arī par Studentu servisu, tā pakalpojumiem, par Karjeras centru utt. Dabūjām dažādus bukletus. Gan informācijai saņēmām, gan ekskursijā notika studiju kursa «Ievads pedagoģijas zinātnē» ietvaros.

K. Liepiņš: – Mana pirmā saskarsme ar Studentu servisu, šķiet, bija, jau reģistrējoties studijām.

– **Kādus servisa pakalpojumu ir nācies izmantot?**

S. P.: – Pagaidām nav nācies izmantot, bet zinu, ka tur var iet, ja ir kādas problēmas ar studijām, LUIS utt. Un tur var saņemt Karjeras centra pakalpojumus un konsultēties pie psihologa.

K. L.: – Esmu izmantojis LUIS paroles atjaunošanu, esmu ņēmis dažādas izziņas. Vienreiz pazaudēju studenta apliecību un bija jāiet uz servisu to atjaunot.

– **Vai sniegtie pakalpojumi ir palīdzējuši studiju procesā?**

S. P.: – Domāju, ka LU Studentu servisa pakalpojumi man varētu palīdzēt nākotnē!

K. L.: – LUIS paroles atjaunošana (mainīšana) man ir palīdzējusi būt informētā par dažādiem studiju procesiem, par savām sekmēm, devusi iespēju izmantot Universitātes e-pastu, lai nosūtītu pasniedzējiem studiju darbus e-studijas Moodle serverī. Kā vēl tie varētu būt palīdzējuši studiju procesā? Apliecības atjaunošana, protams! Bez apliecības nevar bibliotēkā izņemt grāmatas, tādēļ tās atjaunošana bija ļoti būtiska, lai es varētu turpināt normāli studēt! Un servisa darbinieki bija laipni, atsaucīgi un palīdzēja šai procesā!

– **Vai esat apmeklējuši arī Karjeras centra seminārus vai konsultācijas?**

S. P.: – Pagaidām neesmu apmeklējusi.

K. L.: – Karjeras centra seminārus un konsultācijas apmeklējis gan neesmu, jo līdz šim neesmu jutis tādu nepieciešamību.

– **Kādus pakalpojumus students vēl vēlētos sagaidīt no Studentu servisa?**

S. P.: – Grūti atbildēt.

K. L.: – Konsultācijas par LUIS lietošanu, iespēju izteikt ierosinājumus par tā uzlabošanu, informāciju par servisa piedāvātajiem pakalpojumiem.

– **Ko ieteiktu topošajiem un jaunajiem studentiem?**

S. P.: – Iesaku visiem topošajiem un jaunajiem studentiem izpētīt LU mājaslapu! Tāpat iesaku aiziet ekskursijā uz LU galveno ēku, paskatīties, kur kas atrodas un kur meklēt informāciju vajadzības gadījumā utt. Un, ja informācija tiks iegūta, nebūs neskaidrību par Studentu servisu un citām ar LU saistītām lietām.

K. L.: – Topošajiem un jaunajiem studentiem ieteiktu nebaidīties no tā, ka Studentu serviss atrodams tikai Raiņa bulvārī! Ja ir kādas problēmas vai neskaidrības – iet, zvanīt, sūtīt e-pastus, jautāt un noskaidrot! Servisa darbinieki ir atsaucīgi un ar prieku palīdzēs!

pieāvātājām iespējām. Sanita stāsta: «Lai studentiem rastos pierības izjūta Latvijas Universitātei kopumā, ne tikai fakultātei, kopā ar studentiem devāmies arī ekskursijā uz LU galveno ēku Raiņa bulvārī 19, kur iepazinām gan LU Vēstures muzeju, gan arī administratīvos departamentus.»

Kursa noslēgumā katrs students prezentēja savu darba mapi «Mana studiju rokasgrāmata», kurā iekļauta studijām noderīga informācija. Savukārt studiju programmas vadība un docētāji, iepazīstoties ar studentu prezentācijām, noskaidroja, kas studentiem ir palīdzējis veiksmīgāk uzsākt studijas un kas radījis galvenās grūtības. To zinot, iespējams plānot turpmāko sadarbību ar šiem, kā arī turpmāk ar pirmo kursu studentiem.

Studenti patstāvīgi izvērtēja arī savu izaugsmi pirmā studiju semestra laikā. Visas studentes uzsvēra, ka ir sadraudzējušās, lai gan esot ļoti atšķirīgas personības. Studentiem sadraudzēties ļoti palīdzējis arī svētku pasākums fakultātē pirms Aristoteļa svētkiem.

Studiju sākumā studentes izjutušas bailes no nezināmā un apjukumu. Tomēr kursā dominējot atsaucība, izpalīdzība, nevis konkurence. Studentes atzina, ka mācās kopā – fakultātes kafejnīcā un pat autobusā.

Sanita novērojusi, ka studentiem, kas līdz studiju uzsākšanai nav dzīvojuši Rīgā, studijas tā īsti sākušās tikai ar otro semestri, jo pirmais semestris pagājis, lai aprastu ar dzīvi, kas noris projām no mājām.

Studentiem veiksmīgāk izprast studiju procesu palīdzējusi informācija par studiju programmu, studijām, t. sk. LU «Studiju ceļvedis», psiholoģiskie testi pašizziņai.

Pēc pirmā semestra jau esot radusies zināma drošības izjūta. Galvenā mācība, ko paņemt līdz turpmākajām studijām ir – visu darīt laikus un neko neatstāt uz pēdējo brīdi.

Ir būtiski, ka 1. kursa studentiem ir zināms konkrēts cilvēks fakultātē (studiju metodiķis, programmas direktors), pie kura viņi var vērsties pēc padoma. Novērots, ka adaptēties augstskolā pirmo kursu studentiem palīdz arī vecāko kursu studenti.

Kopumā pastāv daudzi faktori, kas palīdz studentiem adaptēties studijām Latvijas Universitātē un dzīvei Rīgā. LU aicina izmantot piedāvātās iespējas, piemēram, programmas lietvežu pakalpojumus un ievadkursus studijās fakultātēs, kā arī konsultācijas, seminārus un praktiskās nodarbības Studentu servisā un tam pakļautajā Karjeras centrā.

We are here to help all students!

The aim of the department of Student Services is to organize centralised support for students by providing information and consulting on the study opportunities and study process at the University of Latvia. Student Services give information on scholarship funds and loans, issue reports on the status, study results, and other data of a student, help to solve social questions. Student Services organize the enrolment at the University: gather information, prepare documents, place adverts, participate in exhibitions and other events held to inform and attract the future students.

The article explores how Student Services help new students adapt in the university environment. Two students of the Faculty of Education and Psychology are interviewed: 1st-year Bachelor's student Sandra Pumpure and 1st-year Master's student Krišjānis Liepiņš. They also tell about the experience of their faculty in helping new students adapt to the new situation.

Koris

Anna PLATPĪRE

Jaunais gads vasarā, papagaiļi dārzā, pludmales, sirsnība, harmonija un pasaules mala. Ar šādiem un neskaitāmiem citiem iespaidiem no Austrālijas atgriezies koris «Juventus». Viņus satieku darbdienu vakarā Latvijas Universitātes Lielajā aulā mēģinājuma starpbrīdī. Ar mani tiekas kora māksliniecisks vadītājs Juris Kļaviņš, diriģents Juris Jēkabsons, koriste (pirmais alts) Inga Raubena, kora bijusi ārlietu ministre Līga Simsone un kora prezidents Uldis Zīverts. Koristiem runājot, viņu sejās atplaukst viegls smaids un acis dzirkstī no iespaidiem. Visi atzīst, ka labprāt atgrieztos ķenguru zemē, satiktu vēlreiz savus jauniegūtos draugus un, protams, viņiem dziedātu, jo Austrālijas latvieši ir publika, kas novērtē un izbauda dziesmas no Latvijas.

– Austrālija ir otrā pasaules malā. Kāds bija jūsu ceļojuma iemesls?

Juris Kļaviņš: – Mēs jau agrāk bijām domājuši, ka vajadzētu aizbraukt uz Austrāliju, un nu bija izdevība piedalīties tur notiekošajās Austrālijas Latviešu kultūras dienās, tāpēc pieteicāmies un saņēmām apstiprinājumu. Kultūras dienas notiek reizi divos gados, un šoreiz arī mēs bijām daļa no tām.

Šobrīd Austrālijā ir vasaras vidus, un visiem dziedātājiem lielākais pārsteigums un jaukākais piedzīvojums bija tas, ka mēs no mūsu slapjās un dubļainās ziemas nokļuvām skaistā vasarā, kur viss ir zaļš, zied puķes, putni dzied un papagaiļi lido. Tas bija ļoti skaisti.

«Juventus» Austrālijā

Koncerts Melburnā, Svētā krusta baznīcā
(Foto no kora „Juventus” arhīva)

Uldis Ziverts: – Mums bija pavisam 6 koncerti. Dziedājām baznīcā, bija arī kopkoru koncerts, un muzicējām Latviešu biedrības namā. Programmas atšķīrās, bet daudzas dziesmas dziedājām vairākās vietās. Piemēram, «Lautzās priedes», kas bija ļoti emocionāli piesātināta dziesma.

Vislabākais koncerts bija Melburnā, Latviešu biedrības namā. Emocijas bija tik ļoti sakāpinātas, ka neiztika bez asarām. Tas arī laikam bija labākais koncerts.

– **Austrālija ir eksotiska zeme. Tajā droši vien daudz kas piedzīvots. Vai jūs varētu pastāstīt par spilgtākajiem iespaidiem?**

Uldis Ziverts: – Vispārsteidzošākais bija temperatūras maiņa. Mums te ir mīnus 20 grādu, bet tur bija pat plus 30. Ļoti patīkami, ka varēja staigāt bez liekiem apģērba gabaliem – šortos un maiciņā.

Dziedāšanas ziņā koncerti mums bija ļoti labi. Un vēl vasara... kopā tas nāca kā tāda liela emocija! Gribējās nebraukt atpakaļ un palikt, uzkavēties vēl.

Daba bija ļoti daudzveidīga. Putni, kas pie mums dzīvo istabās būrīšos vai zooloģiskajā dārzā, viņiem ir dabā. No rīta pie loga dzied papagaiļi, un saimnieki, kas mūs izmitina, tos baro. Augi, kas mums aug puķu podā, viņiem aug pie mājas, piemēram, palmas. Tur ir ļoti daudzveidīga, nepārspējami skaista un pārsteidzoša daba.

Mēs bijām arī ļoti sadziedājušies, tāpēc skanēja brīnišķīgi un pašiem bija liels baudījums no koncertiem. Dziedāt bija ļoti labi.

Aizbraucot jau otrajā dienā mums bija koncerts. No tik ilgas lidošanas lidmašīnā un temperatūras maiņām dažiem balsis bija ciet, tomēr ar dažādām zālēm un tautas medicīnu viss tika savests kārtībā.

Tomēr jāatzīst, ka dziedot bija ļoti karsti. Mums uzvalkos un meitenēm tautas tērpos bija karsti, sviedri tecēja pa visām malām. Bet nevienš nenogūta, visi noturējās (*smejas*).

Inga Raubena: – Mans lielākais iespaids bija emocijas, un tur savijs gan daba, gan klimata maiņas, gan vasara. Tie dabas iespaidi, siltums, okeāns, saule... Un klāt vēl arī ļoti lielu iespaidu atstāja cilvēku sirsnība. Ejot pa ielu, visi ir smaidīgi un laimīgi, un ieinteresēti. Man radās iespaids, ka viņiem viss ir sakārtots, arī politikā un ekonomikā viss ir skaidrs un drošs, un tāpēc pie viņiem ir jūtama harmonija. Arī attieksme tāpēc bija silta: silta uzņemšana, ieinteresētība un liels rūpes.

Vietējie jaunieši mums teica, ka mēs viņiem esam kā mazas slavenības: *little celebrities*. Arī uz ielas, piemēram, ieejot veikālā, ļaudis ieklausās valodā un jautā, kas jūs esat, no kurienes, kur tas ir. Un tas nav tāpēc, lai tikai izliktos pieklājīgi. Pēc tādiem jautājumiem sekoja diskusijas un bija jūtama cilvēku ieinteresētība. Piemēram, es arī biju viena no tiem, kam otrajā dienā pazuda balss, bet mana saimniece aprāva visas salvijas savā dārzā, lai tikai man pagatavotu zāles. Un tā sajūta tiešām bija tāda, it kā es būtu mazs apjūsmodšanas objekts.

Publika arī bija vienkārši kolosāla, gandrīz katru dziesmu viņi gribēja, lai atkārtotām, cēlās kājās un aplaudēja pusstundu no vietas, un diriģentam bija jānāk un jāklauvē atkal un atkal, un jaunas dziesmas bija grūti uzsākt (*smejas*). Tiešām fantastiski!

Koncerti bija apmeklēti, Austrālijas latvieši brauca no citām pilsētām un apmeklēja gandrīz visus koncertus. Varēja redzēt, ka brīžiem pavid vienas un tās pašas sejas.

Uldis Ziverts: – Koncertus lielākoties apmeklēja Austrālijas latvieši, kas pagājušā gadsimta 40.–50. gados bija nokļuvuši

Austrālijā un jau vairākās paudzēs tur dzīvo. Viņi tur uzaudzinājuši bērnus un jau bērnu bērnus. Arī tie jaunieši, kas ir divdesmit un trīsdesmit gadus veci, runā latviski, piedalās pasākumos un mēģina latviešu kultūru attīstīt.

Inga Raubena: – Man arī bija pārsteigums, ka jaunā paudze tik labi runā latviski. Viņi runā ļoti tīrā latviešu valodā. Tur dzīvojot, ļaudis sevi sauc par latviešiem, kas dzīvo Austrālijā, nevis kā Kanādā, kur latvieši sevi dēvē par latviešu izcelsmes kanādiešiem. Austrālijā arī jūtama savas kultūras sargāšana un mīlestība pret visu savējo: redzami simboli mašīnās un mājās, gredzeni pirkstos un sudraba ģerbonīši ap kaklu. Austrālijas latvieši regulāri brauc uz Latviju un nedzīvo ilūzijās, bet interesējas par to, kas notiek Latvijā. Satikām arī tādus, kas šeit strādā, bet Ziemassvētku brīvdienās viņi bija atbraukuši pie ģimenes uz svētkiem. Tā kopība un sirsnīgums tur ir ļoti izteikti jūjami. Un šī kultūras apziņa silda sirdis.

Līga Simsons: – Man pašai ir liels ieguvums, ka ir izdevies saorganizēt kori šādam braucienam, un man pat šķiet, ka vēl lielāks prieks ir par to, ka viss izdevās, kā cerēts un pat vēl labāk. Emocijas ir vēl labākas, nekā gaidījām. Tie, kas iepriekš bija bijuši Kanādā, zina, kā bija dzīvot tur un kādas bija viesģimenes.

Man likās, ka ģimenes, kurās Austrālijā dzīvojām, bija viens no lielākajiem pārsteigumiem. Un es biju pārsteigta par to, cik labi dzīvo latvieši, kas savulaik ir aizbraukuši prom. Viņi paši ar savām rokām cēlušies gan mājas, gan iekārtojuši vidi latviskā garā un arī stiprinājuši tradīcijas, mācījuši savus bērnus...

Austrālijas latvieši ļoti interesējas par to, kas notiek un kā notiek Latvijā. Viņus interesēja arī tas, kā mēs, jaunieši, vērtējam situāciju politikā, ekonomikā un kultūrā.

Bet līdzās, protams, liels ieguvums ir jauni kontakti gan ar jauniešiem, gan arī ar vecāka gadagājuma cilvēkiem. Piemēram, es dzīvoju ģimenē, kuras piederīgie šogad februārī brauks uz Latviju ciemos. Mums tiešām būs patīams prieks viņus uzņemt, kaut gan Latvijā viņi ir bijuši. Mēs jau varam sākt gatavot programmu, domāt, ko viņiem parādīt.

Inga Raubena: – Runājot par šo viesģimeņu draudzīgumu un ģimeniskumu, ģimene, ar ko mēs iedraudzējāties, plāno jūnijā ierasties uz manām kāzām. Viņi paši pieteicās un stāstīja, ka grib redzēt, kā Latvijā jaunieši svin kāzas, un nu jau viss lēnām tiek organizēts, lai viņi tiešām varētu ierasties. Tas, man liekas, būs ļoti skaisti. Tikai jācer, ka iegūtā draudzība tik ātri nebeigsies, ka varēsīm uzturēt kontaktus ar cilvēkiem, ar kuriem iepazināmies un izveidojām tik sirsnīgas attiecības.

Juris Kļaviņš: – Protams, jāpiemin arī ģimenes. Man liekas, ka nevienam negāja slikti, visi tie cilvēki bija ārkārtīgi sirsnīgi un pēc iespējas mūs visus izvadāja ekskursijās, tāpēc

Pēc kopkora koncerta ar V. Viķi-Freibergu
(Foto no kora „Juventus” arhīva)

varējām aplūkot skaisto Austrālijas dabu, redzēt daudzas dažādas vietas un pilsētas. Man pašam liekas, ka gan Sidneja, gan Melburna ir sapņainas pilsētas, bet Sidneja jo īpaši. Arī pludmales un zilie kalni bija ļoti skaisti. Un, lai gan arī pie mums ir Zilie kalni, šīs abas vietas vienkārši nav salīdzināmas. Tas bija kaut kas īpašs, un mēs neviens nebijām redzējuši tādu dabas skaistumu.

– Kā bija koncertēt Austrālijas latviešiem? Vai viņi nebija pārāk kritiski, un cik liela bija interese par kori no Latvijas?

Juris Kļaviņš: – Austrālijā vietējie kori diemžēl iet mazumā un jaunie tik ātri nenāk veco vietā, tāpēc ka jaunie stipri *australizējas*. Tomēr ir arī jauniešu ansambļi Austrālijā, dzirdējām folkloras ansambļus un redzējām deju ansambļus, kur piedalās daudzi jaunieši. Es arī sniezu interviju vietējai avīzei un teicu, ka viņiem jādara viss un jāpūlas, cik var, lai maksimāli daudz jauniešu varētu iesaistīties latviskā kustībā, jo cepuri nost tiem, kas šos ilgos gadus ir uzturējuši Latvijas kultūru! Viņi arī joprojām to dara, bet var just, kā viss lēnām iet mazumā. Jūtams, ka Austrālijas sabiedrībā latvieši izšķīst, bet, kā jau teicu, cepuri nost tiem cilvēkiem, kas ar to nodarbojas un uztur latviešu valodu, tradīcijas un kultūru.

Par mūsu kori viņi teica, ka mēs esam devuši tādu labu stimulu daudziem jauniešiem, jo viņu priekšā stāv jaunas sejas un skaisti dzied (*smejas*).

Viņi ļoti slavēja mūs. Vairākkārt man teica, ka mēs esam labu darbu izdarījuši un viņu kustību nedaudz pacēlušies. Visi bija arī izbrīnīti, ka mums ir tik pārpildīti koncerti, jo atsaucība bija kolosāla.

Juris Jēkabsons: – Man prātā palikuši kopkoru koncerti gan Sidnejā, gan Melburnā, uz ko publika bija sabraukusi no visām malām. Tas tiešām bija iespaidīgi. Jāatzīst, ka satiktie latvieši nav nekādi jaunie savos gados, bet joprojām spēj uzturēt savu mentalitāti: nāk uz mēģinājumiem, dzied, dejo, darbojas. Un ir skaidrs, ka tas balstās uz lielu entuziasmu. Apbrīnojami, kā viņi spēj to visu panākt – kad kopā sanāk, tad viss skan un notiek. Un arī no viņu pašu puses bija liela atsauce – mūsu koncertos zāle bija pārpildīta un ļaudis dziedāja līdzī. Un, lai gan bija dažāda programma – dziedājām gan laicīgo, gan tautas mūziku –, viņiem viss patika. Sevišķi jau patika tautas tērpi.

Publikā gan vairāk bija vecāka gadagājuma ļaudis, bet bija arī jaunieši. Dziedāja līdzī «Pūt vējiņus», savukārt tie, kas jau agrāk dziedājuši koros, zināja arī «Jāņu vakaru», «Gaismas plī» un citas dziesmas.

Kopkora koncerts Sidnejā
(Foto no kora „Juventus” arhīva)

Mums būtībā bija divi lieli uzdevumi: gan kultūras dienas, gan arī mūsu pašu koru koncerti. Grūti pateikt, kas likās tuvāks, bet mēs tos paveicām godam un viss bija kārtībā.

Līga Simsons: – Emocijas plūda pāri, cilvēki pēc koncerta nāca klāt un teica, ka dziedājuši līdz un raudājuši. Arī ģimenēs mūs slavina, tāpēc visu ceļojuma un koncertu laiku bija tāda pacēluma sajūta

Juris Kļaviņš: – Man Sidnejas Latviešu biedrības priekšsēdētājs uzticēja uzdevumu: no Latvijas organizēt solista un koncertmeistara ierašanos uz lielu Austrālijas latviešu sapulci martā. Koncertmeistars man ir zināms, tā būs Ilze Dzērve, bet man vēl ir jāatrod solists. Padomā jau ir... Lietas ir iesāktas, un es ceru, ka viss izdosies.

Es katrā ziņā esmu izvirzījis mērķi, ka man vēl vienu reizi ir jāaizbrauc uz Austrāliju, lai labāk to iepazītu, apskatītu vietas, kur neesam bijuši, jo kontinents ir tik liels, ka 100 km rādiusā daba mainās un ir novērojami lieli kontrasti.

Un, tā kā tā ir tik bagāta zeme, tur visu aptvert ir ļoti grūti. Arī tas apvidus, kur mēs bijām, bija ļoti skaists un bagātīgs. Austrālijā vajag skatīties un skatīties un neatskatīties.

Juris Jēkabsons: – Mūsu uzstāšanās un dziedāšana tiešām tika novērtēta. Visi latvieši bija sajūsmā par to, ka mēs tur stāvam, ka dziedam, ka var dziedāt līdzī, jo viņiem tie svētki ir reizi divos gados. Arī cilvēku, kas interesējas par latvisko kultūru, paliek mazāk un gadi uz vietas nestāv. Latvieši aizvien vairāk asimilējas Austrālijas vidē, tomēr mēģina latvietību uzturēt dažādā veidā. Un šie svētki viņiem ir lieliska iespēja satuvināties. Mēs šoreiz bijām viens no satuvināšanās veicinātājiem.

– Jūs braucāt kā koris un, lai gan dzīvojāt viesģimenēs, tomēr kopā dziedājat un daudz ko arī pārdzīvojāt. Ko koris ir ieguvis no šī brauciena?

Līga Simsons: – Tās noteikti ir kopējās emocijas un atmiņas, kas mūs vieno. Un tie bilžu tūkstoši, ar ko mēs maināmies un maināmies un nevaram samainīties.

Juris Kļaviņš: – Man liekas, ka dziedātājiem ir svarīgi, lai publika viņus jūt, un, ja publika viņus silti uzņem un gaida, tas ir ļoti vērtīgi. Koristi zālē redzēja arī klausītāju sejas, tāpēc viņiem pārdzīvojums varbūt bija pat lielāks nekā diriģentiem. Diriģentam tas viss ir mazāk redzams, jo jāstāv ar muguru pret publiku, taču es arī tāpat jutu labvēlīgo atmosfēru klausītājos, un tas ir neiedomājams baudījums. Tas, ko tu dari ar savu dziesmu, ar muzicēšanu, tā brīnišķīgā spēja panākt, ka cilvēkiem ir patīkami klausīties, nu... kas tad vēl ir vajadzīgs!

– Droši vien ceļojums bija ilgs, jūs arī nokļūvat citā klimatiskajā un laika joslā. Cik grūti vai viegli bija?

Inga Raubena: – Smags ceļojums bija turp, jo visu laiku jāskrien pakaļ laikam un ir grūti to panākt. Kad nolaidāmies, nevarēja saprast, vai ir rīts vai vakars, un temperatūra arī bija pavisam cita. Bet atpakaļ uz Latviju lidot bija vienkārši, lielākā daļa gulējām, jo izlidojām naktī.

Uldis Ziverts: – Tas ir 24 stundu lidojums. Un Austrālijas laiks ir par 9 stundām ātrāks nekā pie mums. Kad mēs zvanījām uz mājām, mēs teicām, ka zvanām no nākotnes (smejas). Arī jaunais gads Austrālijā iestājās ātrāk. Tāpēc to varējām svinēt divas reizes: pēc Austrālijas un Latvijas laika.

– Un kā jūs sagaidījāt jauno gadu vasaras vidū?

Līga Simsons: – Jaunā gada sagaidāšana bija brīnišķīga. Jau pa dienu visi pilsētnieki ieņēma vietas zālienos pie okeāna, nokļāj sedziņas un gatavoja tādām kā piknikam. Tur arī sagaidāja uguni.

Krastā pie Lielā okeāna ceļa
(Foto no kora „Juventus” arhīva)

Mums pa dienu bija koncerts, tāpēc pēdējā brīdī ieradāmies, lai redzētu salūtu. Visi jau bija sasēdušies un gatavi sagaidīt jauno gadu.

Inga Raubena: – Uguņošanu varēja redzēt no 3 vietām, un mums pavērās skaists skats uz pilsētu, kas visa bija ugunīs. Cilvēku, kas atnākuši skatīties salūtu, bija tik daudz, ka nebija kur kāju nolikt.

Mēs atnācām plkst. 21, kad ir uguņošana bērniem. Atrādām ļoti labu vietu netālu no ūdens, kur arī sagaidījām gan pirmo uguņošanu, gan to, kas bija pusnaktī. Tas bija pirmais jaunais gads vasarā. Uguņošana bija īpaša, tāda, kādu es neesmu redzējusi.

Un visu laiku tagad, to atceroties, nepamet sajūta, ka grības atgriezies. Un šī sajūta ir lielāka daļai koristu. Tik daudz kontrastu, tik daudz ko redzēt!

Uldis Ziverts: – Viesģimenes arī teica, ka 2 nedēļas ir mazākais, ko vajag pavadīt Austrālijā, lai to iepazītu. Un arī tad ir no rīta jāceļas un jāredz viss pēc kārtas.

Mums mēģinājumi sākās plkst. 8, un mums bija jāceļas ap sešiem, jo dzīvojām ārpus centra. Toties vakaros bija daudz notikumu, jo tad devāmies pie draugiem uz okeāna krastu, kur mums bija balles un bārbeķjū.

Jāatzīst gan, ka, tā kā dzīvojām ģimenēs, koristiem bija ļoti individuāli plāni, katrs redzēja kaut ko citu, apmeklēja citas vietas un guva citus iespaidus. Tāpēc iespaidi ir ļoti dažādi un, lai tos visus iegūtu, būtu jāintervē visi kora koristi.

Bet, atgriežoties Latvijā, mēs bijām uz liela pacēluma viļņa, jo tas siltums, to emociju pietiks ilgākam laikam, cerams, ka līdz vasarai, kad siltums atnāks arī līdz mums.

Domāju, ka tagad no iespaidiem un emocijām arī tā dziedāšana būs mainījusies.

The choir Juventus in Australia

The University of Latvia choir *Juventus* has returned from a journey to Australia. The choir took part in the Culture Days of Latvians in Australia, where it performed academic and sacred music, as well as Latvian folk song arrangements. The choir members admit that the concerts were brilliant – the choir was received with unremitting applause, warm-hearted kindness, and at times, the public even sang along.

In the interview, the choir members tell about the wonderful experiences, joy, and unfading memories they have brought back from the journey. The visitors enjoyed Australia's nature, its people, and biggest cities – Sydney and Melbourne. Living in the local Latvian families, the choir members established friendly and warm relationships with their hosts and got acquainted with the everyday life of expatriate Latvians. In the middle of the summer, at the far end of the world, the choir also celebrated the New Year's Eve.

Svarīgākie notikumi Latvijas Universitātē no

28.10.

LU programmētāji piedalās sacensībās Minskā

24. oktobrī Minskā notika pasaules studentu komandu programmēšanas sacensību ceturtdaļfināls ACM ICPC. Latvijas Universitāti pārstāvēja 4 komandas, kas tiesības piedalīties bija izcīnījušas atlases sacensībās septembra beigās. Mūsu labākās komandas VAROnIS (Rūdolfs Opmanis, Igors Stepanovs, Artūrs Verza) un *Hyperdrive* (Agnis Āriņš, Artūrs Bačkurs, Krišjānis Prūsis) turpinās cīņu par iekļūšanu sacensību finālā, kas nākošā gada sākumā notiks Zviedrijā.

03.11.

Latvijas Universitātē pasniegta Annas Ābeles balva

Gadskārtējo Dialektoloģijas lasījumu laikā, kas notika Latvijas Universitātes Filoloģijas un mākslas zinātņu fakultātē, tika pasniegta LU profesores – ievērojamās latviešu fonētiķes, starptautiski pazīstamas valodniece – Annas Ābeles balva. Balvas apmērs – 1000 ASV dolāru. Jau otrreiz prof. Annas Ābeles balvu saņem habilitētā filoloģijas doktore Brigita Bušmane.

08.11.

Latvijas Universitātē noticis starptautisks forums par sociālo politiku

No 6. līdz 8. novembrim Latvijas Universitātē notika forums «Sociālās politikas veicināšana – ieguldījums nākotnē». Forumā tika sniegts skatījums uz valstu sasniegumiem, problēmām un vīzijām sociālās politikas jomā, kā arī diskutēts par darba tirgus, demogrāfijas

un sociālās labklājības savstarpējo saistību, izceļot sociālās labklājības problemātiku gēmenes politikā, veselības apdrošināšanas garantēšanā un pensiju un bezdarba pabalstu nodrošinājuma jautājumos.

20.11.

Zinātnes kafējnīca «Antibiotikas. Kas notiek Latvijā?»

20. novembrī Latvijas Universitātes kafējnīcā sadarbībā ar Britu padomi notika kārtējais Zinātnes kafējnīcas pasākums. Šoreiz pārrunājamā tēma bija saistīta ar antibiotikām. Šis zāļu veids ir izglābis daudzus miljonus cilvēku, taču pašlaik strauji attīstās baktēriju rezistence jeb izturība. Līdz ar to jāmeklē jauni risinājumi, kā apkarot infekcijas slimības.

22.11.

Pedagoģijas un psiholoģijas fakultātes 25 gadu jubileja

Latvijas Universitātes Pedagoģijas un psiholoģijas fakultāte 22. novembrī atzīmēja fakultātes 25 gadu jubileju. Jubilejas sarīkojums notika Lielajā aulā, kur pulcējās darbinieki, studenti, absolventi un viesi. Svinīgo daļu Lielajā aulā atklāja LU rektors Mārcis Auziņš un Pedagoģijas un psiholoģijas fakultātes dekāns Andris Kangro. Jubileja turpinājās fakultātes telpās, kur uz salidojumu līdz vēlām vakaram turpināja ierasties absolventi.

26.11.

LU Botāniskā dārza Palmu mājas 80 gadu jubileja

Par godu Latvijas Universitātes Botāniskā dārza Palmu mājas 80 gadu jubilejai dārza darbinieki aicināja uz svētkiem, kuru

laikā svinīgi tika atklāts jaunais Palmu mājas izgaismojums, skanēja mūzika un raisījās sarunas par dārzu un augiem. Palmu mājas svētki norisinājās līdz pat 30. novembrim. Augu mājas jubilejas svinībās tika prezentēta jaunā Augu māju vīzija – «Solārās olas» projekts.

01.12.

Latvijas Universitātē ceļā uz atpazīstamību Eiropā un pasaulē

Gatavojoties Latvijas Universitātes 90 gadu jubilejai, ir tapusi un 1. decembrī LU Senātā apstiprināta Universitātes stratēģija nākamajiem desmit gadiem (2009.–2019. g.). «Jauna stratēģija nepieciešama ne tikai LU studentiem, mācībspēkiem un darbiniekiem. Latvijas Universitātes attīstības redzējums ir arī viens no Latvijas valsts ilgtspējīgas un veiksmīgas attīstības pamatiem,» tā uzskata LU rektors prof. Mārcis Auziņš. Galvenais LU uzdevums ir nākamo desmit gadu laikā iekļūt 100 labāko Eiropas universitāšu sarakstā. Kā trīs Latvijas Universitātes stratēģiskās attīstības pamatnostādnes uzsvērtas IZCILĪBA, JAUNRADE un ATVĒRTĪBA.

05.12.

Dzimšanas dienas muzikālais kokteilis

Universitātes radio NABA sestā dzimšanas diena, kuras svinības notika 5. decembra vakarā, bija omulīgs pasākums ar košiem viesiem. Jubilāri bija visi tie, kas uzdrošinās «pagriezt pasauli» kopā ar radio NABA jau sesto gadu pēc kārtas. Vakara kulminācija nebija skaista daļiņa, kas izlec no dzimšanas dienas tortes, bet gan Lī Skretēš Perijs (Lee «Scratch» Perry) no «diķa» otras puses – no Jamaikas. Vīpu diezgan pamatoti uzskata par vienu no pilntiesīgiem reģija radītājiem.

09.12.

Starptautiskā pētījuma «TIMSS 2007» pirmo rezultātu prezentācija

Latvijas Universitātes Lielajā aulā notika Matemātikas un dabaszinātņu izglītības attīstības tendenču starptautiskā pētījuma «TIMSS 2007» pirmo rezultātu prezentācija. Pētījums norisinājās četrus gadus (no 2005. līdz 2008. gadam), un tajā piedalījās 59 valstis no visiem pasaules reģioniem. Pētījumam tika apkopoti un analizēti Latvijas ceturto klašu skolēnu sasniegumi matemātikā un dabaszinātnēs starptautiskā salīdzinājumā.

10.12.

Pagriez pasauli un dāvā iespējas!

10. decembrī Latvijas Universitātē notika radio NABA, labdarības portāla ziedot.lv, reģionālo labdarības organizāciju vienojošo kustību – kopienas fondu kustību un kartona mēbeļu ražotāju «leloci un piemiņas» – organizētās labdarības akcijas «Pagriez pasauli – dāvā iespējas» noslēguma pasākums. Akcijas «Pagriez pasauli – dāvā iespējas» dāvanas saņēma Talsu Sieviešu un bērnu krīžu centrs, pirmsskolas bērnu un vecāku centrs «Brīnumiņš» Talsos, Dundagas bērnu dienas centrs «Mājas», Kristītais zēl-sirdības centrs Valmierā, centrs «Pēcskola» Liepājā un citas organizācijas.

11.12.

Pasniedz Latvijas Universitātes Studentu padomes Gada balvas

11. decembrī Latvijas Universitātes Studentu padome rīkoja tradicionālo Gada balvas pasniegšanas ceremoniju

2008. gada oktobra līdz 2009. gada janvārim

17 nominācijās. «Gada dekāna 2008» titulu ieguva Juridiskās fakultātes dekāne Kristīne Strada-Rozenberga. Balvu kategorijā «Gada kultūras pasākums» ieguva pasākums «Biologu nakts». Balvu par ieguldījumu sporta attīstībā – Pedagoģijas un psiholoģijas fakultātes netradicionālās sporta spēles, Swedbank tika apbalvota par gada ieguldījumu sociālās dzīves uzlabošanā, savukārt gada notikums studentu dzīvē joprojām ir Aristoteļa svētki. Par gada LUSP draugu tika atzīts LU Sabiedrisko attiecību departamenta direktors Madars Štramdiēris un radio NABA.

11.12.

Zinātnes kafejnīca par pārtiku

Latvijas Universitātes kafejnīcā notika Zinātnes kafejnīcas pasākums, kas bija veltīts pārtikas jautājumiem. Pasākumu vadīja Dr. Juris Šteinbergs. Pasākuma gaitā eksperti centās rast atbildi uz jautājumu «Vai pārtika var būt kaitīga?». Pārtikas kaitīgums un nekaitīgums tika aplūkots no dažādiem viedokļiem. Pārtika ir jebkura viela, ko mēs ēdam vai dzeram. Tāpēc jautājums par tās kaitīgumu ir aktuāls ikvienam, no tās atkarīga veselība un dzīvība.

12.12.

LU «Aerobikas maratons 2008»

Decembrī norisinājās ikgadējais LU aerobikas maratons. Maratona mērķis ir iepazīstināt LU studentus ar veselīgu un sportisku dzīvesveidu un popularizēt to. Pasākumu atklāja LU jaunizveidotā deju grupa. Maratonu vadīja profesionāli aerobikas un deju treneri: NRSW treneris Kaspars Ozoliņš, LU un «Veselības fabrikas» treneris Ineta Miškuna, Santa Smildziņa un Agris Grāveris, kā arī LU pasniedzēja Natālija Čakova un pulcējās budēlīši – studenti un mācībspēki –, lai kopīgi svinētu vienu no latviešu tautas senākajām

17.12.

LU Fonda stipendiāti medi Universitātes spoku

Latvijas Universitātes Fonds 17. decembra pēcpusdienā rīkoja Ziemassvētku ieskaņas pasākumu, lai vienkopus pulcinātu LU Fonda stipendiātus, pārbaudītu viņu erudīciju un atgādinātu: lai arī tuvojās Ziemassvētki, jāatceras – sesija nav aiz kalniem un tas ir laiks īpaši aktīvai rosībai. LU Fonds, mudinot uz zināt vēl nezināmo, aicināja stipendiātus doties LU galvenās ēkas Itkločos erudīcijas pārbaudē jeb spoka medībās.

18.12.

Noskaidroti labākie jaunie tulkoņi

Latvijas Universitātes Moderno valodu fakultātē tika sveikti LU un tulkojumu biroja *SkrivaneK Latvia* kopīgi rīkotā jauno tulkoņāju konkursa laureāti. Augstāko punktu skaitu un pirmo vietu konkursā pēc žūrijas kopvērtējuma ieguva Moderno valodu fakultātes maģistrantūras 1. kursa studente Rita Garnizone, kura tulkoja no angļu valodas. R. Garnizone balvā saņēma iespēju doties braucienā uz Prāgu, kur paredzētas viesošānas uzņēmumā *SkrivaneK Group*. Otro un trešo vietu ieguva šīs pašas fakultātes studentes Līva Rudzeiša no bakalaura 4. kursa un Leva Kopštāle no maģistrantūras 2. kursa.

18.12.

Latviešu tautas tradīcija – Bluķa vakars

18. decembrī Filoloģijas un mākslas zinātņu fakultātes dārzā kā ikkatru gadu pulcējās budēlīši – studenti un mācībspēki –, lai kopīgi svinētu vienu no latviešu tautas senākajām

tradīcijām – Bluķa vakaru.

Studenti bija tērpušies maskās, lēca liksmos dančos, spēlēja rotājas. Pasākumu vadīja Latvijas Universitātes Folkloras deju kopa «Dandari». Tika kopīgi baudītas kumelīdes ar zirņiem un pīrāgiem, dzerta dzērveņu sula. Saņākušie kopīgi gāja rotājās un līdz ar koka bluķi sadedzināja visas gada sliktās domas un darbus.

01.01.

Janvārī notika uzņēmšana studijām Latvijas Universitātē

Latvijas Universitātē 2008./2009. akad. g. pavasara semestrī notika uzņēmšana trijās augstākā līmeņa studiju programmās Ekonomikas un vadības fakultātē, Sociālo zinātņu fakultātē un Juridiskajā fakultātē. Uzņēmšana notika Politikas zinātnes maģistra studiju programmā, Tiesību zinātnes profesionālās augstākās izglītības maģistra studiju programmā, profesionālās augstākās izglītības maģistra studiju programmā «Starptautiskais bizness» ar specializāciju eksporta menedžmentā (angļu valodā).

07.01.

Krists Avots – jaunais Latvijas Universitātes Studentu padomes priekšsēdētājs

Latvijas Universitātes Studentu padomes 7. janvāra sēdē par LU Studentu padomes priekšsēdētāju tika ievēlēts Fizikas un matemātikas fakultātes 1. kursa students Kristis Avots. Par viņu balsoja 14 LU SP biedri. Līdzšinējā vadītāja Loreta Skaburska saņēma 8 balsis, bet pašreizējā valdes locekle Dace Leviņa 5 balsis. Kristis Avots pēc ievēlēšanas uzsvēra, ka negrib vadīt «mazākuma valdību», un aicināja visus biedrus vienoties kopīgā darbā un rosināja pārējos amata kandidātus apsvērt iespējas kandidēt uz LU Studentu padomes valdes posteniem.

21.01.

Ceturtdā latgāliešu valodas un kultūras skola Ačinskā

LU sadarbībā ar Sanktpēterburgas Valsts universitāti no 17. janvāra līdz 1. februārim Krasnojarskas novada Ačinskā vadīja Latgāliešu valodas un kultūras ziemas skolu. Ziemas skola tiek organizēta jau 4. reizi, īstenojot starptautisku projektu «Krasnojarskas apgabala latvieši: valodas un kultūrvēstures izpēte, kultūrvēstures atpazīšanas veicināšana», kas izaudzis no abu minēto augstskolu pētnieciskajām ekspedīcijām Austrumu diasporā kopš 2004. gada vasaras.

22.01.

Jaunas rododendru šķirnes

Latvijas Republikas Zemkopības ministrijas Valsts augu aizsardzības dienesta Augu šķirņu salīdzināšanas departaments piešķir Latvijas Universitātei selekcionāra tiesības un mūžzaļo rododendru šķirnēm 'ATIS', 'AIVARS LĀSIS' un 'ILMA'. Šķirnes izaudzētas LU rododendru selekcijas un izmēģinājumu audzētavā «Babīte». Selekcionārs ir Ričards Kondratovičs.

26.01.

Latvijas Universitātes 67. konference

Ar LU dibināšanas 90. gadadienu veltītu plenārsēdē 26. janvārī tika atklāta LU 67. konference. Raksturojot LU dibināšanas nozīmi 1919. gadā, Mariss Vētra teica: «Likās, ka tikai Latvijas Universitāti atklājot, ir pilnvērtīgi pasludināta arī Latvijas valsts.» Arī šajā plenārsēdē vairāki referenti īpaši akcentēja Universitātes un zinātnes vitāli svarīgo lomu – tās palīdzējušas Latvijas valstij izkļūt no krīzes. Plenārsēdi atklāja LU rektors prof. Mārcis Auziņš un Latvijas Valsts prezidents Valdis Zatlers.

Studiju programmas

Juridiskā fakultāte
Bakalaura studiju programma

- Tiesību zinātne

Maģistra studiju programma

- Tiesību zinātne

Profesionālā maģistra studiju programma

- Tiesību zinātne

Sociālo zinātņu fakultāte
Bakalaura studiju programmas

- Bibliotēkzinātne un informācija
- Komunikācijas zinātne
- Politikas zinātne
- Socioloģija

Otrā līmeņa profesionālā studiju programma

- Sociālais darbs

Maģistra studiju programmas

- Bibliotēkzinātne un informācija
- Komunikācijas zinātne
- Politikas zinātne
- Socioloģija

Otrā līmeņa profesionālā studiju programma (ar iepriekšējo augstāko izglītību)

- Sociālais darbs

Ķīmijas fakultāte
Bakalaura studiju programma

- Ķīmija

Maģistra studiju programma

- Ķīmija

Otrā līmeņa profesionālās studiju programmas (ar iepriekšējo augstāko izglītību)

- Darba vides aizsardzība un ekspertīze
- Vidusskolas ķīmijas skolotājs

Pedagoģijas un psiholoģijas fakultāte
Bakalaura studiju programmas

- Pedagoģija
- Psiholoģija

Profesionālā bakalaura studiju programmas

- Māksla
- Psiholoģija

Skolotājs šādos virzienos:

- Angļu valodas skolotājs
- Kultūras vēstures skolotājs
- Latviešu valodas un literatūras skolotājs
- Lietišķās informātikas skolotājs
- Mājturības un mājsaimniecības skolotājs
- Pamatizglītības skolotājs
- Speciālās izglītības skolotājs
- Vācu valodas skolotājs
- Veselības mācības un sporta skolotājs
- Vizuālās mākslas skolotājs

Vēstures un filozofijas fakultāte
Bakalaura studiju programmas

- Filozofija
- Vēsture

Maģistra studiju programmas

- Filozofija
- Vēsture

Pirmā līmeņa profesionālās studiju programmas

- Datorsistēmu un datortīklu administrēšana
- Pirmsskolas izglītības pedagogs

Moderno valodu fakultāte
Bakalaura studiju programmas

- Angļu filoloģija
- Āzijas studijas
- Franču filoloģija
- Somugru studijas
- Vācu filoloģija

Maģistra studiju programmas

- Angļu filoloģija
- Orientalistika

Otrā līmeņa profesionālās studiju programmas (ar iepriekšējo augstāko izglītību)

- Moderno valodu skolotājs
- Tulkotājs

Medicīnas fakultāte
Bakalaura studiju programmas

- Farmācija
- Māszinības

Otrā līmeņa profesionālā studiju programma

- Ārstniecība

Maģistra studiju programma

- Farmācija

Maģistra studiju programmas

- Dažādības pedagoģiskie risinājumi
- Izglītības zinātne
- Pedagoģija

Profesionālā maģistra studiju programmas

- Izglītības vadība
- Psiholoģija

Otrā līmeņa profesionālās studiju programmas (ar iepriekšējo augstāko izglītību)

- Mājsaimniecības un mājturības skolotājs
- Pamatizglītības skolotājs
- Sociālais pedagogs
- Sociālo zinību skolotājs
- Speciālās izglītības skolotājs

Ģeogrāfijas un Zemes zinātņu fakultāte
Bakalaura studiju programmas

- Ģeogrāfija
- Ģeoloģija
- Vides zinātne

Maģistra studiju programmas

- Ģeogrāfija
- Ģeoloģija
- Vides zinātne

Profesionālā maģistra studiju programma

- Telpiskās attīstības plānošana

Otrā līmeņa profesionālā studiju programma (ar iepriekšējo augstāko izglītību)

- Ģeogrāfijas un dabaszinību skolotājs

Latvijas Universitātē

Teoloģijas fakultāte Bakalaura studiju programma

- Teoloģija un reliģiju zinātne

Maģistra studiju programma

- Teoloģija

Otrā līmeņa profesionālā studiju programma (ar iepriekšējo augstāko izglītību)

- Reliģijas un ētikas skolotājs

Filoloģijas un mākslas zinātņu fakultāte

Bakalaura studiju programmas

- Baltu filoloģija
- Klasiskā filoloģija
- Krievu filoloģija

Maģistra studiju programmas

- Baltu filoloģija
- Klasiskā filoloģija
- Krievu filoloģija
- Baltijas jūras reģiona studijas angļu valodā

Otrā līmeņa profesionālās studiju programmas (ar iepriekšējo augstāko izglītību)

- Literārais redaktors
- Vidusskolas krievu valodas un literatūras skolotājs; vidusskolas krievu valodas kā svešvalodas un latviešu valodas kā otrās valodas skolotājs
- Vidusskolas latviešu valodas un literatūras skolotājs

Bioloģijas fakultāte Bakalaura studiju programma

- Bioloģija

Maģistra studiju programmas

- Bioloģija
- Uzturzinātne

Fizikas un matemātikas fakultāte

Bakalaura studiju programmas

- Datorzinātne
- Fizika
- Matemātika
- Optometrija

Profesionālā bakalaura studiju programma

- Dabaszinātņu un informācijas tehnoloģijas skolotājs

Pirmā līmeņa profesionālās studiju programma

- Programmēšana un datortīklu administrēšana

Otrā līmeņa profesionālās studiju programmas

- Matemātiskais statistiķis
- Vidusskolas matemātikas skolotājs

Maģistra studiju programmas

- Datorzinātne
- Fizika
- Matemātika
- Optometrija

Otrā līmeņa profesionālās studiju programmas (ar iepriekšējo augstāko izglītību)

- Optometrija
- Vidusskolas fizikas skolotājs
- Vidusskolas informātikas skolotājs
- Vidusskolas matemātikas skolotājs

Ekonomikas un vadības fakultāte

Bakalaura studiju programmas

- Ekonomika
- Starptautiskā ekonomika un komercdiplomātija
- Vadības zinības

Profesionālā bakalaura studiju programmas

- Finanšu sektora vadība
- Starptautiskās ekonomiskās attiecības
- E-biznesa un loģistikas vadības sistēmas
- Apdrošināšana un finanses

Otrā līmeņa profesionālās studiju programmas

- Grāmatvedība, analīze, audits

- Finanšu menedžments

Maģistra studiju programmas

- Ekonomika
- Vadības zinības
- Eiropas studijas
- Sabiedrības vadība
- Starptautiskās attiecības (ekonomika)
- Starptautiskās attiecības (tiesības)
- Vides pārvaldība

Profesionālā maģistra studiju programmas

- Finanšu ekonomika
- Grāmatvedība un audits
- Projektu vadīšana
- Starptautiskais bizness
- Starptautiskā tūrisma un viesmīlības nozares uzņēmuma vadība
- Vides resursu pārvalde

Otrā līmeņa profesionālās studiju programmas (ar iepriekšējo augstāko izglītību)

- Ekonomists grāmatvedis

Latvijas Universitātes filiālēs realizētās studiju programmas

Latgales filiāle

Daugavpīlī, Smiļšu ielā 90, 204., 205. kabinets, LV-5410
Tālrunis/fakss.: 65442415
E-pasts: lulatgale@gmail.com

Profesionālā bakalaura studiju programma

- Pirmsskolas skolotājs, nepilna laika klātiene

Maģistra studiju programma

- Pedagoģija, nepilna laika klātiene

Otrā līmeņa profesionālās studiju programma (ar iepriekšējo augstāko izglītību)

- Sociālais pedagogs, nepilna laika neklātiene

Valkas filiāle

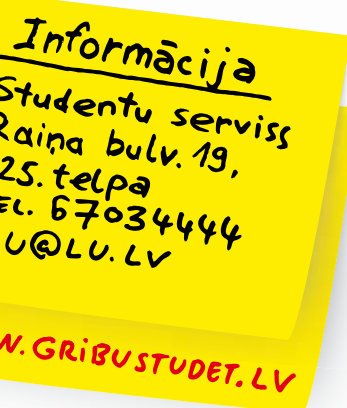
Valkā, Beverīnas ielā 3, LV-4701
Tālrunis: 64725500, fakss: 64781194
E-pasts: laila@valka.lv

Bakalaura studiju programma

- Pedagoģija, nepilna laika neklātiene

Maģistra studiju programma

- Vadības zinības, nepilna laika klātiene

Stipendija izcilai izglītībai
Ceļamaize
Latvijas Universitātes Fondu

GODS ATBALSTĪT!

Paldies
MECENĀTIEM
par neatsveramo finansiālo atbalstu

ASV:

Anna Čakste-Rollins, Ligita Andersone, Vaira Pelēkis-Kristofere,
Aina Galēja-Dravnieks, ASV korporācija Jāņa Paula Mežgala piemiņai,
Zaiga Priede-Kalniņa

Austrālijā:

Brisbanes latviešu organizācija – Arnis Siksa un Osvalds Freibergs

Latvijā:

Minnas Matildes Vilhelmīnes Petkevičas piemiņai – Rūta Krastiņa, Elizabete Akmentiņa

LU personālam:

Jānis Stonis, Pāvels Fricbergs, Una Riekstiņa, Ivars Lācis, Juris Pūce

Partneriem:

Latvijas Avīze, Delfi.lv, LNT, Radio Naba, Terra, Alma Mater

un ikvienam,
kurš atbalstījis LU Fonda „Ceļamaizes” stipendijas.

**Aicinām arī Jūs atbalstīt LU zinātkāros studentus, lai par godu
Latvijas Universitātes 90 gadu jubilejai „Ceļamaizes” stipendijas
varētu saņemt 90 studenti!**

Swedbank: LV49HABA0551020757523
Nordea Bank Latvia: LV63NDEA0000082081982

LU Fonda stipendija „Ceļamaize” ir paredzēta Latvijas Universitātes pamatstudiju programmu studentiem,
kuriem ir apgrūtināti materiālie vai sociālie apstākļi, kuri ir spējīgi un centīgi mācībās, kā arī aktīvi
sabiedriskajā dzīvē

WWW.FONDS.LV

Pagriez pasauli!

NABA
93.1 FM
UNIVERSITĀTES RADIO

www.radionaba.lv

ISBN 978-9984-825-70-0

9 789984 825700 >

**LATVIJAS
UNIVERSITĀTE**
ANNO 1919
Garants
Latvijas attīstībai!